

Mali rečnik računarskih i internet pojmova

Pomoć u razumevanju terminologije

A

Access counter - Brojač poseta, programčić koji prati koliko je puta strana posećena

Account - Pristupni račun Surfer-a za korištenje usluga servisa jednog provajdera. Naziv je obično identičan sa korisničkim imenom. Najčešće u upotrebi je izraz Mail-Account, a odnosi se na E-mail adresu i E-mailbox

Acrobat Reader - Besplatni program/PlugIn firme Adobe, koji omogućava čitanje fajlova u PDF-formatu.

Active Desktop (aktivna radna površina) - Opciona osobina Internet Explorera, koja mu omogućuje da preuzme radnu površinu Windowsa. Kada instalirate Active Desktop, tada s datotekama i omotnicama na čvrstom disku radite kao i s Internet lokacijama pomoću Internet Explorera. Active Desktop vam omogućuje i to da radnu površinu i pojedine omotnice oživite uz pomoć HTML dokumenata.

Active Desktop control (kontrola na aktivnoj radnoj površini) - Objekat koji možete da postavite na radnu površinu, pošto instalirate Active Desktop. Kontrola može da bude u neposrednoj vezi s Internetom, tako da se na vašoj radnoj površini pojavljuju uvek sveži podaci, npr. berzanski izveštaji ili sinoptičke karte.

ActiveX - Microsoftova objektna tehnologija orijentisana na Web koja omogućava da se na Webu izvršavaju Microsoftovi programi napisani u Visual Basicu.

ActiveX Scripts - To su programi u tekstualnom zapisu. To je jezik prilagođen i napravljen za HTML dokumente i uklapanje u HTML tekstualni jezik (skript). Skript program je u celosti sastavni deo HTML dokumenta, tj. web stranice. Osim što samostalno može obavljati mnoge radnje na web dokumentu, ActiveX skript program služi i za poziv i aktiviranje ActiveX upravljača, binarnog programa, koji je na vašem disku od ranije ili na udaljenom serveru, pa ga morate čekati dok "dođe". Najčešći ActiveX script jezici su Java Script i Visual Basic script.

ActiveX control (ActiveX kontrola) – Delovi programa, koje Server salje Browser-u i koji lokalno rade. ActiveX objekt koji može da se ugradi u Web stranu. ActiveX kontrole su većinom detalji korisničkog interfejsa, npr. okviri s listama i komandna dugmad, ali neke od njih, poput tajmera, obavljaju i poslove u pozadini. ActiveX je izum Microsoft-a.

Add URL - Ovo je termin koji označava prijavljivanje sajta ili web stranice na pretraživač. Obično se na pretraživaču nalazi natpis Add URL koji predstavlja link do forme koju morate da popunite da biste prijavili svoj sajt na pretraživač.

ADMIN - Skracenica za administratora, upravnika, vlasnika jednog sistema i njemu pripadajuće mreže. On se brine o besprekornom funkcionisanju mreže i serverama.

ADN (Advanced Digital Network) – Obično se odnosi na 56 Kbps liniju.

Adresa - Za pristup internet resursima potrebno je razumevanje nekoliko različitih vrsta internet adresa. IP adrese su jednostavne bročane adrese računara. URL adrese tzv. jednoznačna oznaka resursa i e-mail adresa.

<http://www.time4website.com>

Ads (Banner ad) - Termin koji podrazumeva sve vrste reklama na Internetu (baner, tekstualni oglas u newsletter-u,...). Najčešće se koristi u obliku "banner ad", što se smatra običnim banerom. Čak se i sam termin ad koristi za označavanje banera, ali to nije pravilno.

ADSL (Assymetric Digital Subscriber Line) - Asimetrična digitalna korisnička linija - Tehnologija koja omogućava asimetričan prenos podataka putem telefonske linije. Podaci mogu biti preuzimani brzinom od 1.544 Mb u sekundi a slati brzinom od 128 Kbita u sekundi pa otuda i naziv – asimetrična linija. Ova tehnologija je prilagođena web-u gde se mnogo više podataka dobija od servera nego što se šalje serveru.

Ad impressions - Broj ljudi koji su videli baner, tekstualni oglas ili neku drugu vrstu reklame.

Adjacency - (Blizina) - Parametar koji obično prihvataju pretraživači, korisnici ga upisuju kada žele da se tražene reči nadju jedna do druge ili jedna blizu druge na internet stranicama koje se pretražuju.

Address Book (adresar) - Datoteka s elektronskim adresama osoba s kojima redovno razmenjujete poruke. Outlook Express podržava takav adresar za vašu e-poštu.

Ad rotation (rotiranje oglasa, rotiranje banera) - Postoje razvijeni softveri koji omogućavaju prikazivanje više banera ili oglasa na jednom sajtu. Tako se na jednoj stranici mogu menjati oglasi u zavisnosti od određenog merljivog faktora: vremensko definisanje, slučajno, u odnosu na browser, nakon ponovljene strane... Na primer, ako posetite jednu stranicu i na vrhu se pojavi baner jednog sajta, odlučite da ponovo učitate stranicu zbog loše veze, pojavice se baner nekog drugog sajta.

Ad space - U klasičnom prevodu znači oglasni, reklamni prostor. Isto značenje ima i na Internetu - prostor na web stranici koji je namenjen oglašavanju i reklamiranju.

AFK (Away from keyboard, dalje od tastature) - skraćenica koja se često koristi pri ćaskanju.

Agency (Internet Marketing Agency) - Agency je skraćeni oblik fraze Internet Marketing Agency, koja se koristi za označavanje kompanija koje se bave spajanjem ljudi koji žele nešto da reklamiraju, sa onima koji imaju prostora za postavljanje takve reklame. Ove kompanije zarađuju na razlici koju ostvare između naplaćenog reklamiranja kod onih koji se reklamiraju i plaćenog reklamiranja onih koji postavljaju te reklame.

Agent je program koji na Internetu izvršava specifične funkcije koje mu zadamo. Ovi programi se još nazivaju pauci ili crvi, koji pretražuju Internet, pregledaju njegov sadržaj i kreiraju sopstvene baze podataka na osnovu nadjenog sadržaja.

Alias - dodatna e-mail adresa, koja u biti funkcioniše kao svaka puna e-mail adresa, ali nema vlastiti mail-box. Radi toga, pošta primljena na alias adresu se preko POP ulaza adrese na koju je alias prijavljen, preusmerava na punu adresu.

AltaVista - Mašina za pretraživanje koja se koristi za traganje po World Wide Webu.

America Online - Popularna mrežna informatička služba koja obezbeđuje i pristup Internetu. America Online se često skraćeno naziva AOL.

Animated Gif - Animacija, koja se sastoji od nekoliko Gif-sličica.

<http://www.time4website.com>

Anonymous FTP (anonimni FTP) - FTP-pristup Server-u, bez Password-a [šifre] i/ili Account-a. FTP lokacija koja omogućuje pristup svakome, ne zahtevajući nalog.

ANSI (American National Standard Inst.) - Prošireni ASCII standard koji uvodi nove kodove.

Antivirusni program (AV program)- program sposoban da detektuje viruse i "očisti" ih sa sistema.

AOL - Pogledajte odrednicu America Online.

Apache - Najpopularniji Web server na Linuxu (i uopšte) jeste Apache, koji razvija istoimena međunarodna fondacija (www.apache.org). Apache je jedan od najsvetlijih primera softvera otvorenog izvornog koda, i podržava praktično sve što vam može pasti na pamet od Web tehnologija. Iako brojna proširenja omogućuju serveru Apache da izvršava najraznovrsnije skriptove, jedini logičan izbor jezika za pisanje aktivnih prezentacija na ovome serveru danas je PHP (www.php.net).

Applet (aplet - mala aplikacija) - Program pisan jezikom Java i ugrađen u HTML dokument. Ovi programi moraju poštovati naročita pravila koja otežavaju mogućnost da naprave štetu na vašem računaru. Aplet se automatski pokreće kad god neko posmatra Web stranu na kojoj se nalazi.

Archie - Archie je softver za pronalazjenje fajlova na FTP serverima. Njegova baza podataka je napravljena samo od imena (i ponekad kratkih opisa) fajlova, tako da je najbolje znati pravo ime fajla koji tražite. Omogućava pretraživanje sadržaja Anonymous-FTP-Server-a.

Archive arhiva - Jedinstvena datoteka koja sadrži grupu datoteka, komprimovanih i sakupljenih zajedno radi efikasnijeg skladištenja. Za izvlačenje pojedinih datoteka iz arhive potrebni su vam programi kao što su WinZip, PKZIP, tar ili Stuffit.

ARPANET - Prva inkarnacija Interneta koju je na svet donelo Ministarstvo odbrane SAD 1969. godine.

Article članak - Poruka istaknuta u diskusionoj grupi

ASCII (American Standard Code for Information Interchange) - Američka norma za definisanje kompjuterskih karaktera. Predstavljaju sva velika i mala Latin slova, brojeve, znakove interpunkcije, itd. Svaki karakter prezentiran je u jednom 7 bit-a dugom redu nula i jedinica. ASCII obuhvata 128 mogućih znakova.

Associate (Affiliate) - Pojam koji označava vlasnika sajta ili ponuđača reklamnog prostora na sajtu. On zarađuje novac od reklame, po različitim kriterijumima, u zavisnosti od programa plaćanja.

Associate program (Affiliate program, Associate marketing, Affiliate marketing) - Programi koji vam nude zaradu u vidu provizije ukoliko vaši posetioci kupe neki proizvod ili uslugu na sajtu koji nudi ovaj program. Dolazak na sajt ponuđača programa se sprovodi putem banera ili tekstualnog oglasa.

At (@) - (na engleskom "at", na srpskom "et"), neizostavni je deo svake e-mail adrese. Na PC-u se poziva kombinacijom Alt Gr +Q, na Mac-u Alt+Shift+1..

Attach pripajanje, pridruživanje - Slanje datoteke uz poruku elektronskom poštom ili članka u diskusionoj grupi. Internet Explorer takav dodatak automatski kodira i dekodira.

Attachment (dodatak) - Datoteka pridružena poruci elektronskom poštom, ili članku namenjenom diskusionoj grupi.

AU - Audioformat, izum firme Sun.

Auditing (Audit) - Merenje aktivnosti sajtova preko posećenosti određenih stranica. Ovo je veoma bitan element u Internet marketingu. Pomoću ovog merenja vlasnik dobija informacije koje mu govore o tome koji su delovi sajta najpopularniji i najposećeniji. Ovim se istražuju efekti same prezentacije ili efekti reklame na nekom drugom sajtu

Authentication - je mera za proveru identiteta (obično neka šifra) od korisnika koji želi ući u neki zaštićeni resurs na mreži

AutoComplete (automatsko dovršavanje adrese) - Izuzetno korisna i ponekad dosadna osobina Internet Explorera koji predviđa šta želite da upišete i stalno pokušava da adresu dovrši pre vas.

Avatar - Veštačka osoba (sličica ili zvuk), koja se koristi kao virtuelni prikaz Surfer-a ili korisnika Chat-a u VRML-sredinama.

AVI - Microsoftov standard za audio i video datoteke koje se mogu posmatrati u Windowsu. AVI je jedan od popularnijih video formata za Web, ali ima i drugih, npr. QuickTime i MPEG.

B

Backbone - Backbone su medjuregionalne, samostalne mreže visoke brzine, koje služe za povezivanje pojedinih učesnika/korisnika mreže. / Naziv za neku od glavnih magistrala u Internetu, od koje se granaju manje mreže.

Backup - Kreiranje kopija vaših podataka sa hard diska na neke druge medijume radi sigurnijeg čuvanja.

Bandwidth (širina opsega) - Količina informacija koja može da prodje kroz spoj na mreži. Ta širina opsega predstavlja za računarske mreže ono što je prečnik cevi za cevovode. to je cev šira, više vode protiče. Meri se bitima u sekundi (bps), kilobitima u sekundi (Kbps), megabitima u sekundi (Mbps)...

Banje - zabrana pristupa na neki Server ili Domain (posed na serveru) koja može biti za samo određenog korisnika koji svojim posetama narušava neka pravila ponašanja, ili za sve koji nemaju određenu ulaznu šifru. Otuda i naš izraz "banovanje", koje je moguće izvršiti za svaki određeni kompjuter, jer svaka mašina ulaskom u mrežu emituje i svoj identifikacioni broj, pa se tom kodu odredi zabrana pristupa.

Banner (Baner) - To je sličica ili animacija koja se postavlja na sajt kao vid oglašavanja. Osnovni cilj banera je da privuče posetioca da klikne na njega radi odlaska na drugi sajt, formu, u virtuelnu prodavnicu, radi dobijanja više informacija o oglašivaču, njegovim proizvodima i uslugama... Postoje različite veličine banera, ali se najčešće koristi veličina 468*60 piksela. Ograničenja postoje obično i kod veličine u bajtovima, da se ne bi ugrozila brzina učitavanja sajta.

Banner bournout (prezasićenost banerom) - Postoji pravilo da ne treba menjati suviše često svoj logo ili sredstvo promocije na mrezi - baner. Ovo je zlatno pravilo, ukoliko se ne shvati suviše ozbiljno.

Baud (bod) - Jedinica za merenje brzine modema, kao i bps. Baud je broj koji kazuje koliko puta u sekundi noseći signal prenese vrednost. Npr., modem od 1200 bps je modem od 300 bauda, ali on prenese 4 bita po baudu ($4 \times 300 = 1200$ bps). Pogledajte bits per second.

BBS - Digitalna oglasna tabla. U suštini, predstavlja računar sa modemom ili drugim pristupnim uređajem, koji služi kao informacioni servis i centar za razmenu poruka koje su tematski grupisane. Oni koji dobiju BCC kopiju vaše poruke upućene e-poštom, dobijaju je bez znanja drugih primalaca poruke. Pogledajte i odrednicu CC.

Betriebssystem - Mozak kompjutera, koji vam omogućava njegovo korištenje, a da nemoate učiti "kompjutersko pismo". Bez njega kompjuter ne funkcioniše. Nekad je to bio MS-DOS, danas Windows, Linux...

Bežični - Danas označava uređaje koji ne koriste kablove za povezivanje na internet.

Binary file (binarna datoteka) - Datoteka koja nije u ASCII formatu, dakle računarski program, slika, zvuk, video.

BinHex (BINary HEXadecimal) - Metoda za konverziju netekstualne datoteke (ne-ASCII) u ASCII. Ovo je potrebno jer Internet e-mail može baratati samo s ASCII.

BIOS (Basic Input-Output System) - Osnovni program za kontrolisanje hardvera računara ugrađen u čip na matičnoj ploči.

Bit (Binary DigIT) - Najmanja jedinica mere za računarske podatke. Bit može da bude postavljen na vrednost 1 ili 0, a razne kombinacije tako postavljenih bitova predstavljaju različite vrste informacija. Može imati vrijednost 0 ili 1. (8 bita =1 byte).

Bitmap (bit mapa) - Tačke koje se raspoređuju na utvrđeni način da bi stvorile crno-belu sliku ili sliku u boji.

BITNET- Velika mreža koja putem Interneta povezuje koledže i univerzitete u Severnoj Americi i Evropi. BITNET-ove liste slanja se pojavljuju u diskusionim grupama Useneta u hijerarhiji bit.

Bits per second (bps) (bita u sekundi (b/s)) - Mera za brzinu kojom vaš modem može da prima informacije s udaljenog računara (kao što je server vašeg dobavljača Internet usluga), ili da mu ih šalje.

Bluetooth - Radio tehnologija koja omogućava da uređaji "komuniciraju" međusobno u određenom radijusu, bez korišćenja kablova za povezivanje. Za razliku od InfraRed tehnologije nije potrebno da uređaji budu jako blizu.

Bookmark (obeleživač) - Lista pronadjenih ili izabranih web adresa- marker kod Netscape Navigator-a (Favorites folder kod IE), koji predstavlja memorisanu vezu (link) ka nekom sadržaju na Internetu. WAP bookmark je isto što i internet bookmark. To su adrese vaših omiljenih sajtova na "mobilnom internetu"

Boolean (Operator) - Ovim terminom obuhvaćeni su svi znakovi koji se koriste radi boljeg pretraživanja pomoću više ključnih reči. To su znakovi: +, -, zarez... A takodje i veznici and, not, or... Postoji veza između znakova i veznika: "+" je veznik "and", "-" je veznik "not", "," je veznik "or". Plus se koristi kada se traži sajt sa dve ili više ključnih reči, minus, kada isključujemo jednu reč, a zarez, kada dozvoljavamo alternativu.

Boot - Početni trenutak u radu računara kada se on inicijalizuje i učitava operativni sistem.

Bounce (povraćaj pošte) - Postupak vraćanja poruka koje se ne mogu uručiti primaocu ili njihovog ponovnog slanja na odgovarajuću adresu. Ako uputite poruku na nepostojeću adresu, ona se vraća u vaše poštansko sanduče zajedno sa tzv. bounced porukom sa naslovom "Undeliverable Mail" ili "Message Undeliverable", poruka koja vas obaveštava o problemu sa dostavljanjem. Ako primite poruku za nekog drugog, možete mu je ovim postupkom proslediti.

Bps (b/s - bits per second) - Podatak, koliko se Bit-ova u sekundi može preneti kroz vezu. pogledajte Bits per second

BRB (Be right back, odmah se vraćam) - Česta skraćenica pri ćaskanju.

BROADBAND - Vrsta linije (veze) preko koje možemo nesmetano koristiti više različitih usluga istovremeno (npr. kod kabla, preko jednog priključka moguće je praćenje tv programa, telefoniranje, slušanje radija, surfanje internetom i sl...)

Browser (Web browser) - Uslužni program koji korisniku pruža prikazivanje, interakciju i komunikaciju sa Web stranicom. Postoje one koje podržavaju samo text i druge koji podržavaju text, grafiku i ostalo...

BTW (By The Way) – Skraćenica za “usput rečeno” pridodana komentaru pisanom za neki on-line forum.

Bulk messages - Spam

Byte - Bajt - Količina bita koja definiše jedan znak (slovo). 8 bita =1 byte.

C

Cache (Caching, Keširanje, Keš, Proxy) - Nalazi se na hard disku, u sistemima provajdera, u mrežama kompanija... Ovaj sistem se sastoji u tome da pravi kopije web-stranica koje se posećuju, a smanjuje i sprečava zagušenje na Internetu. On omogućava da kada ukucate URL sajta, ne idete direktno na taj sajt, već na neko od mesta koja smo na početku pomenuli, i umesto prave web stranice, gledate njenu kopiju. Tako ćete mnogo brže videti stranicu koju tražite, ali se može desiti da gubite na aktuelnosti, ukoliko se stranica često ažurira. Ukoliko je kopiranje sadržaja stranica učestalo, dobijaju se utoliko aktuelniji sadržaji u kešu.

Case-sensitive - Sposobnost određenih pretraživača da prave razliku između velikih i malih slova.

Category (Kategorija) - Kategorije se obično nalaze u sklopu direktorijuma određenog pretraživača ili web direktorijuma (kataloga) i predstavljaju određenu oblast ljudskog interesovanja. Tako u pretraživanju po kategorijama možete birati između: sporta, umetnosti, biznisa, medija, kompjutera, Interneta...

CC (Carbon copy) indigo kopija - Onaj koji dobije CC kopiju vaše poruke, ako ga ne mrzi da čita zaglavlje, može da sazna ko je sve dobio istu takvu kopiju.

CCITT - Stari naziv za ITU-T, komitet koji utvrđuje svetske standarde za komunikacije.

CDF (Channel Definition Format) - To je ono što se u Internet Explorer terminologiji zove „kanal”. CDF je običan tekstualni fajl koji sadrži hijerarhijsku strukturu, opisanu jezikom koji predstavlja podskup XML-a (eXtensible Markup Language). Kratko rečeno, struktura fajla podseća na standardni HTML

Centronix - Standard koji definiše pravila paralelne komunikacije između računara i perifernih uređaja.

Certificates - Mrežni oblik identifikacije koji omogućuje da jedan računar pouzdano zna da je drugi računar ono za šta se predstavlja. Sertifikati su uobičajeno bezbednosno sredstvo na Internetu.

CGI (Common Gateway Interface) - Standardizovana programska tehnologija koja omogućava preko Weba promenu podataka na Web Serveru (uglavnom iz neke forme) tom prilikom obrađuje podatke i vraća neku vrstu rezultata. Dakle CGI je metoda ili načina pokretanja nekog serverskog programa, i treba ga razlikovati od samog tog programa. CGI se koristi za Guestbook, Counter, baze podataka i mnoga druga prikazivanja na Internet-u.

Cgi-bin - uglavnom je to direktorijum koji sadrži određene CGI programe na Web Serveru

Channel (kanal) - Poseban tip Web strane, koji vam može automatski isporučiti informacije (i to obično u ranim jutarnjim časovima), tako da ih kasnije možete na miru pregledati, a da niste učestvovali u dugotrajnom procesu preuzimanja. Kanal vam javlja čim se pojave nova obaveštenja.

Channel Definition Format (format za definisanje kanala) - Poseban format koji morate da koristite da biste napravili CDF datoteku. Ona se koristi za pretvaranje Web strane u kanal.

Channel Guide (Vodič za kanale) - Poseban Microsoftov kanal, gde su popisani odabrani kanali za koje možete da se prijavite.

Chanop (channel operator-administrator kanala) - U IRC-u ovaj administrator je odgovoran za održavanje reda na kanalu. On može da udalji sa kanala one koji ne poštuju pravila.

Chat (ćaskanje) - je engleska riječ za čavrljanje i jedini je Real Time medium u internetu. Sve je počelo sa i danas prisutnim IRC - om (Internet Relay Chat) na različitim mrežama, na koje je povezano na hiljade IRC servera, a funkcioniše na tekstualnoj osnovi. Unazad nekoliko godina, sve prisutniji je i java-chat. Programi kao što su ICQ, Hotline, MSN, imaju chat funkcije, a moguća je ugradnja chat-a na vlastiti homepage.

Chat room (prostorija za ćaskanje) - Mesto gde se sreću dva ili više korisnika Interneta da bi ćaskali.

Chat server (server za ćaskanje) -Internet server specijalno namenjen ćaskanju.

Click (Klik) - Postavljanje pokazivača miša na određenu reklamu, baner, tekst... i pritisak na levo dugme miša radi dobijanja više informacija. Ovaj termin nije vezan isključivo za Internet, on podrazumeva i klikove na ikonice koje se prikazuju na samom kompjuteru offline.

Click - throughs - Ovaj termin predstavlja broj ljudi koji su kliknuli na baner da bi otišli na stranicu koju sam baner predstavlja. Ova informacija dobija na značaju kada se zna da pokazuje isplativost reklamiranja na nekom sajtu putem banera.

Client - računar, koji dobija podatke sa Server-a. Browser na pr. radi na Client-u i dobija informacije sa Web-Server-a.

Client / Server - Odnos između dva računara, gde je klijent onaj računar koji želi preuzeti neku informaciju od drugog računara, koji se tada tretira kao server, jer isporučuje te podatke.

Cod - (kod) - Skup karaktera napisanih određenim standardom koji predstavlja nalog kompjuteru za izvršavanje određenog zadatka.

Com - Kada se ova slova pojave na kraju adrese, to znači da računar domaćin pripada nekoj komercijalnoj organizaciji.

Communications program (komunikacioni program) - Program koji radi na vašem računaru i omogućuje vam da uspostavite vezu i komunicirate sa drugim računarima. Ova vrsta programa daje šansu vašem računaru da se predstavi kao terminal (zato ga i nazivaju terminalski program ili emulator terminala).

Compressed file (komprimovana, sabijena datoteka) - Datoteka obradjena uz pomoć naročitog programa za sabijanje radi smanjenja prostora na disku potrebnog za njeno memorisanje. Kada datoteku preuzmete s mreže na svoj računar, obično morate da je raspakujete pre korišćenja, i to pomoću programa kao što su WinZip ili PKUNZIP.

CompuServe (CIS) - Popularna mrežna služba koja obezbeđuje i pristup Internetu. Ako želite da korisniku CompuServea pošaljete poruku e-poštom, adresirajte je na njegovo korisničko ime (dve grupe cifara razdvojene zarezom) na koje ćete dodati @compuserve.com. U korisničkom imenu koristite tačku umesto zareza. Na primer, ako je korisničko ime 55555,1234, e-poštu pošaljite na 55555.1234@compuserve.com. Tačku morate da koristite zato što standardi za elektronsku poštu ne dozvoljavaju zarez u adresi.

CONFIG.SYS -Datoteka koju računar uvek cita kada podiže sistem. Programi za DOS i Windows se oslanjaju na podatke iz ove datoteke, koja u stvari nije potrebna Windowsu od verzije 95 ali se on i čuva u rezervi, ako zatreba drugim programima.

Connect time (trajanje priključenja na mrežu) -Vreme tokom kojeg ste povezani sa Internetom ili sa svojom mrežnom službom. Jedan broj dobavljača usluga Interneta ograničava ovo vreme ili vam naplaćuje svaki sat korišćenja njihovih usluga.

Connection - Veza na internetu između dva kompjutera.

Content Advisor (Savetnik za sadržaj) - Nova mogućnost u Internet Exploreru da blokirate Web lokacije na osnovu ocene koju nose.

Cookie (Kuki, "kolačić") - je jedna vrsta zapisa koji može da ostane na računaru (u zavisnosti od podešavanja samog browsera) i šalje se svaki put na Web Server kada browser pristupa određenom sajtu. On može sadržati informacije o korisniku kao što su ime, prezime itd. Web-sajt dodeljuje kuki korisnikovom browser-u, kada prvi put poseti sajt. To omogućava vlasnicima sajta da prate aktivnosti korisnika i isporuče oglas koji im odgovara u pravom trenutku. U nekim zemljama, koje visoko poštuju privatnost korisnika, prave se browser-i koji odbijaju kukije, baš zbog pomenutog praćenja aktivnosti korisnika. Primer takve zemlje je Nemačka.

Cost Per Action (Plaćanje po akciji) - U ovakvoj vrsti promocije, oglašivači plaćaju za korisnika koji preuzima unapred definisanu akciju, do koje dolazi odgovorom na oglas, odnosno, klikom na baner. Cene kod ove vrste promocije variraju u zavisnosti od vrste akcije.

Cost Per Lead (Plaćanje po tragu) - Ovde je reč o preciznijoj formi od plaćanja po akciji, gde posetilac sajtu daje informacije, koje se mogu iskoristiti za pospešivanje prodaje. Informacije se koriste kao "trag" za prodaju.

Cost Per Sale (Plaćanje po prodaji) - Ovo su obično programi po kojima oglašivaci plaćaju za izvršenu prodaju kupcu koji je prosleđen sa vašeg sajta. Cene su fiksne ili date u obliku provizije od prodaje. Ovo je vrsta programa veoma bliska Associate i Affiliate programima.

Counter (Brojač) - na web stranama označava broj posetilaca, odnosno redni broj trenutnog posetioca.

Country code (oznaka zemlje) -Krajnji deo geografske adrese, koji označava matičnu zemlju računara domaćina, npr. us za Sjedinjene Države. Oznake zemalja su uvek dvoslovne.

CPC (Pay Per Click, Cost Per Click, Plaćanje po kliku) - Ovo je način promocije, gde oglašivači plaćaju po kliku na svoj baner, link ili oglas. Cene se uglavnom kreću od 0,03 do 0,2 ili u ekstremnim slučajevima do 0,4\$ po kliku.

CPM (Cost Per Thousand, Pay Per View, Plaćanje po pogledu, Plaćanje po prikazu, Cena na hiljadu impresija) - Ovo je metod reklamiranja preuzet iz štampe. Oglašivači plaćaju određenu svotu novca za hiljadu prikazivanja njihovog banera, bez obzira na broj stvarnih klikova na baner. Prosečna cena u ovom slučaju za oglašivače je oko 50 - 70\$ za hiljadu impresija. Za sajtove koji prikazuju banere u ovim programima preko marketinških agencija, zarada se kreće od 8 - 25\$ u bruto iznosu, ali mnogo manje u neto iznosu.

Crack - Naziv za mali programčić kojim razbijate registracionu zastitu nekog programa za koji nemate instalacioni serial.

Crack- Keygen - Malo usavršenija verzija cracka, gde crack prvo zatraži od vas ime i prezime, pa nakon upisa i potvrde izbaci serijski broj pod kojim možete obaviti taj registracioni upis.

Crvi - pogledajte Internet worm

Crawler - Kada prijavite svoj URL na pretraživač, Crawler odlazi do sajta i uzima njegov sadržaj ili deo njegovog sadržaja. U zavisnosti od programa, Crawler može pretraživati kompletan sajt i/ili uzimati informacije iz META tagova, može se vraćati na prezentaciju da pokupi podatke o promenama, može kategorisati adrese na osnovu upita ili koristiti neki drugi način za indeksiranje i rangiranje sajta...

CSD - (Circuit Switched Data) tzv. "prenosioc" WAP podataka sa mobilnog telefona na WAP gateway.

CSS (Cascade Style Sheets) - Kaskadni stilovi koj pomažu u definisanju izgleda web stranica na ekranu, štampaču...

Cyber (kibernetički) - Avangardni izraz za Internet, prefiks koji označava upotrebu računara i mreža koje sačinjavaju Internet.

Cyberspace - Kibernetički prostor. Termin potiče iz knjige William-a Gibson-a, Neuromancer. Cyberspace se danas koristi za sve što je na Internetu.

Čvorovi - Svi računari, tj. sve stanice, kroz koje prolazi paket podataka na putu od Server-a do Client-a preko Internet-a.

D

Data mining - Izraz vezan za konkurenciju učesnika slobodnog tržišta. Doslovno bi to mogli prevesti kao "promišljanje podataka", a izraz se odnosi na aplikacije i baze podataka koje vam zajedno otkrivaju kategorije, ponašanje, način kupovine itd. vaših kupaca.

Decode (dekodiranje, dešifrovanje) - Postupak rekonstrukcije binarne datoteke koja je "uuenkodovana". Koristi se u elektronskoj pošti i diskusionim grupama. Outlook Express automatski dešifruje takve datoteke.

Decompression (dekompresija-raspakivanje) - Postupak vraćanja komprimovane datoteke u prvobitno stanje. Raspakivanje se obično izvodi programima WinZip i PKUNZIP. (Javnu verziju programa PKUNZIP možete da preuzmete sa adrese www.pkware.com.)

Decryption (dešifrovanje) - Postupak prevodjenja u razumljiv oblik poruke koju je neko šifrovao (učinio nerazumljivom svima, osim onima kojima je namenjena). Pogledajte odrednicu encryption.

Demographic characteristics (Demografske karakteristike) - Ovo su karakteristike korisnika koje ga prema polu, starosti, primanjima, mestu zivljenja ili nekom drugom kriterijumu svrstavaju u određenu populaciju. Ovi podaci segmentiraju ukupnu populaciju i koriste se u najrazličitijim istracivanjima vezanim za Internet: interesi, surf, potrebe,... Ovakvi podaci pomažu u "demografskom" kreiranju sajta.

DES (Data Encryption Standard) standard za šifriranje podataka - Standard vlade Sjedinjenih Država za šifriranje javnih podataka. Sifra se uz malo napora može provaliti, mada su nove verzije (triple-DES) verovatno otpornije.

DHTML - Dinamicki HTML omogućava stalne promene sadržaja WEB prezentacije.

Dial-up (script makro za povezivanje) - Naročita datoteka s uputstvima za povezivanje na mrežu. Ona to, zapravo, obavlja umesto vas./ Komunikacioni program za Internet.

Digerati - Sledbenici "neke njihove digitalne kulture".

Digest (sažetak) - Sažeta kompilacija poruka koje su stigle na listu slanja tokom poslednjih nekoliko dana.

Directory (Direktorijum, Katalog) - Direktorijumi (katalozi) su "vrsta pretraživaca", ali se razlikuju od njih po tome što se pretraživanje ne obavlja putem ključnih reci, većdo tražene informacije možete doći preko kategorija i podkategorija koje predstavljaju različite oblasti ljudskog interesovanja. Direktorijumi (katalozi) se koriste u slučajevima kada vam trebaju generalne informacije o nekoj temi. Svi veliki pretraživači imaju svoje direktorijume (kataloge), koji se obično nalaze ispod mesta za pretraživanja po ključnoj reči i obično su dati u obliku tabele sa dve kolone koja sadrži desetak glavnih kategorija i veći broj podkategorija

DirectX - Microsoftova integracija naprednih multimedijjskih tehnologija koja može da podržava najnovije 3D animacije korišćenjem moćnih grafičkih ubrzivaca - naravno, pod uslovom da imate odgovarajuće upravljačke programe. Ova tehnologija je ugrađena u windows 2000.

DLL - Dynamic Link Library. Samostalna biblioteka programa ili podataka, cije funkcije mogu da koriste vise programa istovremeno.

DNS (Domain Name Server -sistem naziva domena) - Sistem koji omogućuje korišćenje gotovo razumljivih naziva, npr. www.microsoft.com, umesto naizgled potpuno besmislenih adresa, poput 283.939.12.74.

Domain (Domen) - Domen je(posed) je naziv za nečiji samostalni memorijski prostor na nekom serveru, koje služi brzom pronalazenju Server-a. Tako surfer ne mora da zna IP-adresu, već samo Domain prezentacije (na pr. www.etnoart.org). Domen je poslednji deo Internet adrese, poznat i kao top-level-domain (domen najvišeg ranga), koji određuje da li adresa pripada komercijalnoj kompaniji (com), obrazovnoj instituciji (edu), vladinoj instituciji (gov), vojnoj organizaciji (mil) ili nekoj drugoj organizaciji (org).

Domain Name- Naziv za prevedenu (konvertiranu) adresu od nekog IP identifikacionog broja u slovno čitljive i tako razumljive podatke o vlasniku tog IP-a, najčesce u vidu njegove email ili web adrese.

Download (preuzimanje datoteke) - Skidanje (kopiranje) file-a sa Servera (drugog računara) na lokalni Harddisk ili u bilo koju drugu memoriju , putem modemske veze.

Dummies (neupuceni) - Osobe koje ne znaju sve, ali su dovoljno pametne da traže pomoć. Ironičan izraz.

Dynamic HTML - Novo lice jezika HTML, koje se pojavljuje u Internet Exploreru omogućujući vam pravljenje Web strana u kojima se svaki element (tekst ili slika) dinamično menja kada korisnik prevlači miša preko strane.

E

Edu - Kada se ova slova pojave na kraju adrese (kao u www.middlebury.edu), to znači da se računar domaćin nalazi u nekoj obrazovnoj ustanovi, obično na nekom koledžu ili univerzitetu u Sjedinjenim Državama.

Einloggen - Prijaviti se, upisati se, uspostaviti vezu između servera i klienta

e-mail (Elektronsko pismo) - e-mail stiže u roku nekoliko sekundi sa jednog kraja sveta na drugi. Sa E-mail-om možete pored teksta da saljete i grafike, zvuk i bilo kakve druge datoteke preko Internet-a. E-mail adrese se sastoje od korisničkog imena i adrese Server-a. Kod E-mail-adrese info@sota.ch je "info" korisničko ime a "sota.ch" naziv Servera.

Encode (šifrovanje) - Postupak prevođenja binarne datoteke u tekst ASCII formata koji se može slati elektronskom poštom ili isticati u diskusionim grupama. Ta šifrovana datoteka izgleda kao besmisleni niz znakova, međutim, ako se obradi programom za dešifrovanje, pojavljuje se prvobitna binarna datoteka. Outlook Express šifrjuje i dešifrjuje poruke automatski, tako da vam za ovo ne treba poseban program.

Encryption - Postupak prevođenja poruke u oblik nerazumljiv za sve osim za one kojima je namenjena. Pre čitanja poruka se mora dešifrovati.

Error messages - Obavestjenje od strane programa koji koristite da je vas nalog nepravilno ili nepotpuno dat i da ga je nemoguće izvršiti.

Ethernet - Vrlo raširen način spajanja računara na mrežu (LAN). Ethernet propušta 10.000.000 bita u sekundi i može se koristiti za bilo koju vrstu računara. Vidi takođe: Bandwidth, LAN

ETLA (Extended three-letter acronym - produženi troslovni akronim) - četvoroslovni akronim.

Event događaj - Kod Dinamičkog HTML-a, korisnikova akcija (npr. pokret mišem) koja izaziva izvršenje programa pisanih u VBScriptu ili JScriptu. Pogledajte odrednicu Dynamic HTML.

Explorer - Program Windowsa, koji omogućuje pregledanje sadržaja vaših omotnica i njihove hijerarhijske strukture na disku. Kada se odabere nova opcija Internet Explorera Active Desktop, onda Internet Explorer preuzima komandu od Explorera Windowsa i pretvara vašu radnu površinu u nešto slično Web strani, tako da se pregledanje omotnica odvija na isti način kao i lutanje Internetom.

Explorer bar (paleta Explorerovih alatki) - Leva trećina glavnog okvira Internet Explorera, koju on koristi za prikaz posebnih paleta alatki kada pritisnete neko od dugmadi: Search, History, Favorites ili Channels.

Extranet (ekstranet) - Internetova tehnologija iskorišćena za povezivanje kompanija sa njihovim komitentima i poslovnim partnerima.

F

FAQ (Frequently asked questions - često postavljana pitanja) - Datoteka s odgovorima na često postavljana pitanja. Uvek proverite da li ova datoteka postoji u konferenciji ili diskusionalnoj grupi, pre nego što počnete da postavljate takva osnovna pitanja. (Ako zanemarite ovo upozorenje, a odgovor na vaše pitanje se nalazi u FAQ-u, očekujte da vas "sprže".)

Favorites (spisak omiljenih lokacija) - Kolekcija adresa Web strana koje često posećujete. Internet Explorer vam omogućuje da takve adrese zabeležite u posebnoj omotnici kako bi vam bile na dohvat ruke.

FDDI (Fiber Distributed Data Interface) – Standard za prenos podataka preko optičkog kabla brzinom od 100.000.000 bita u sekundi, što je deset puta brže od Etherneta i oko dva puta brže od T-3. Pogledajte: Bandwidth, Ethernet, T-1, T-3

FIDONET - Globalna mreža sistema oglasnih tabli (BBS-ova) sa pristupom preko Internetove elektronske pošte.

Fields (Polja) - Ona nam omogućavaju da biramo na pretraživaču hoćemo li pretraživati po ključnoj reči u naslovu, adresi, Meta opisu... Ovo je veoma korisna karakteristika, koju mali broj pretraživača poseduje.

FILE - Engleski izraz za dokument.

File Transfer Protocol (FTP) (protokol za razmenu datoteka) - Sistem koji omogućuje prenos programa i datoteka s podacima putem Interneta. Ovim protokolom kojim je moguće preuzeti sadržaj nekog drugog sajta sa odgovarajućim korisničkim imenom i šifrom.

Filtering (Filtriranje) - To je postupak u kome se trenutnom analizom korisničkog zahteva određuje sadržaj ili vrsta reklame koja će se prikazati na sajtu, a koja će korisniku najviše odgovarati na osnovu njegovih psihografskih i demografskih karakteristika.

Finger - Program na Internetu, odnosno način (protokol) koji vam omogućuje dobijanje obaveštenja o aktivnostima nekog korisnika Interneta (kad je zadnji put bio spojen na Internet i sl.) na bilo kojoj Internet lokaciji, ukoliko tražena lokacija to dozvoljava.

Firewall (vatreni bedem) - Specijalna zaštita. Firewall može biti hardver, računar, ili program koji kontrolom portova sprečava da neko neovlašćen pristupi računaru ili lokalnoj mreži. On je ujedno i najbolja zaštita od "trojanaca".

Flame (spaliti, spržiti, plamen) - Žestok i grub odgovor na glupav članak, istaknut na oglasnoj tabli (engl. Bulletin Board System, BBS) ili u diskusionalnoj grupi Interneta. (U nekim grupama je dovoljan razlog za spaljivanje to što u Internet adresi imate aol.com.) Izraz se takođe u Internet terminologiji koristi za "žučne rasprave" o nekoj temi. Padnu tu i nepristojne reči. Sagovornici se pretvaraju u fanatike koji gube razum. Protokol News na Internetu i njegove news grupe pune su takovih razgovora. Bon Ton na Internetu (Netikete) odobrava takove razgovore, jasno, do određenih granica.

Flame War - Ako je flame samo iskra, onda je flame war vatra. S ovim izrazom se imenuju žučni on-line razgovori više učesnika duže vremena.

Forms (Forme) - To su formulari i polja za unosenje podataka, koji se potom salju putem Email-a, CGI-a ili na bilo koji drugi način.

Forumi - Internet strane koje se bave određenim obično stručnim temama, pa tako ako imate neko pitanje na koje nikako nemožete da nadjete odgovor, idite na forume, postavite ga i neko će već odgovoriti na njega. Vaše pitanje će svi posetioci i učesnici forma videti, ali i odgovor na njega, pa su tako forumu pravo stecište baza znanja gde možete dobiti odgovor na sve Vaše nedoumice. Naravno na forumima se još diskutuje i o politici, zabavi, sportu...

FQDN - (Fully Qualified Domain Name) je naziv za logicku adresu vise kompjutera na Internetu koji su objedinjeni u jednu organizaciju ili server (poput - beonet.com), pa se onda po toj osnovi dodeljuju i domeni za svaki posebno (poput - nis.beonet.com), radi pojedinačnog prepoznavanja i direktnog pronalazenja u mrezi.

Frames- Frames dele vidno polje Browser-a u nekoliko prozora/ramova.

Fraze - Fraza ima veoma bitnu ulogu kako pri pretraživanju od strane korisnika, tako i pri prijavljivanju adrese na pretraživače i borbe za bolji rang kod webmaster-a. Za potrebe pretraživanja fraza se kuca pod navodnicima (npr. "rok muzika"), a daje ograničenje pretraživaču da izbací rezultate gde se ove dve reči javljaju napisanim redom. U META tagu radi boljeg rangiranja, fraza se kuca bez navodnika, istim redom reči

Freeware (besplatan softver) - Softver koji možete da preuzmete i koristite bez naknade.

Freenet besplatna mreža - Besplatan (osim u Los Andjelesu) mrežni sistem koji nudi lokalne opštinske informacije i ograničen pristup Internetu.

FrontPage Express - Praktično WYSIWYG (what-you-see-is-what-you-get što vidiš to i dobiješ) editor HTML jezika, koji se isporučuje s Internet Explorerom. Ovaj program je pojednostavljena verzija Microsoftovog moćnog HTML editora pod nazivom Front Page.

FTP (File Transfer Protocol) - Standard za prenos podataka preko mreže (Pogledajte odrednicu File Transfer Protocol).

FTP klijent - FTP klijent je softver (program) cija je funkcija download i upload fajlova između dva računara (klijenta i servera) preko interneta. Dakle, da biste prebacili vašu prezentaciju na neki server, neophodno je da instalirate neki FTP klijent na vaš računar. U zavisnosti od operativnog sistema potrebni su različiti FTP klijenti.

FTP server - FTP site (FTP lokacija) - Server na Internetu, snabdeven kolekcijom datoteka koje se mogu preuzimati uz FTP.

G

Gateway (Router-mrežni prolaz) - Dodirne tačke u komunikacionim sistemima, tj. mrežama. Primer: Gateway između AOL i Internet-a, između Email-a i Fax-a, između mreže provajdera i Backbone-provajdera. Računar koji omogućuje drugim računarima lokalne mreže (LAN) da pristupe Internetu. / Uredaj koji omogućava povezivanje dve ili više mreža.

GIF (Graphics Image Format) - Format grafika. Ovaj format koristi efikasan način kompresije podataka bez gubitka kvaliteta, ali je ograničen na 256 boja. Tako se GIF-grafike koriste u glavnom na Internet-u jer su obično malog formata i brzo se prenose preko mreže.

Global Network - Izraz koji se koristi veoma retko, a zamenjuje reč Internet ili neku drugu lokalnu mrežu, koja je globalna za npr. jednu državu ili neku drugu teritoriju.

Gopher - Sistem za pretraživanje na Internetu koji koristi menije. Potisnut Webom.

Gopherspace (Gopherov svet) - Svet Gopherovih menija. Kada se krecete kroz Gopherove menije, kaže se da krstarite Gopherovim svetom.

gov - Kada se ova slova pojave na kraju adrese (npr. u adresi cu.nih.gov), onda ona predstavljaju oznaku domena koji označava da sajt pripada nekoj od vladinih institucija neke države.

GPRS (General Packet Radio Service) - Kod GPRS-a se radi o tehnici prenošenja podataka baziranoj na Internet-protokolu, koja omogućava teoretsku brzinu prenosa do oko 170 kbit/s. Za razliku od linearnog prenošenja govora, ovde se podaci razlažu u pakete, koji se tek kod primaoca ponovo slažu u ispravnom redosledu. Ovaj standard predstavlja kariku između GSM- i budućeg UMTS-standarda.

GPS (Global Positioning System) - GPS (Sistem za globalno pozicioniranje) je satelitski sistem za određivanje geografskog položaja i navigaciju aviona, brodova ili automobila, koji je razvila američka armija, prvobitno u vojne svrhe. Pomoću GPS-prijemnika, koji istovremeno uspostavlja kontakt sa četiri od ukupno 25 satelita, korisnik može u roku od nekoliko sekundi da odredi svoj trenutni položaj sa tačnošću od 100 metara, kao i da odredi pravac, brzinu, visinu, rastojanje ili potrebno vreme za stizanje u izabranu tačku. Ovaj sistem ne funkcioniše ispod površine zemlje ili vode, jer tamo ne postoji mogućnost prijema satelitskih signala.

GSM (Global System for Mobile Communications) - GSM (Globalni sistem za mobilnu komunikaciju) predstavlja trenutno važeći međunarodni standard za mreže mobilne telefonije. Pored prenosa glasa i podataka, ovaj standard omogućava i usluge kao što su SMS ili međunarodni Roaming.

Guestbook - Knjiga utisaka na web strani koja omogućava posetiocima da unesu tekstualni komentar o sajtu na kome se nalaze.

H

Haker - Osoba koja pokušava da probije zaštitu na racunarskom sistemu, pristupajući mu sa udaljene tačke, obično preko lozinke koju je na neki način dobio (npr. preko virusa ili trojanca)

Handle (priručno ime) - Korisnikov nadimak ili ekransko ime.

Header (zaglavlje) - Svaki paket podataka, koje se šalje preko Internet-a, ima Header ["glavu"], koji definiše, kakve vrste su podatci koji slede i šta sa njima treba/može da se radi.

Hit - Ovo je termin koji ima dva značenja. Prvo značenje je da hit predstavlja posetu sajtu ili određenoj stranici sajta. Drugo značenje je da hit predstavlja rezultate određene pretrage na bilo kom pretraživaču. Rezultat pretrage je spisak linkova koji sadrže traženu ključnu reč ili frazu (Sve vrste file-ova, znači HTML-stranice kao i slike ili Video-filovi).

Home page (matična strana) - Homepage je prva stranica jednog Site-a, tj. prva stranica, koju posetioc online-prezentacije vidi kad pristupi site-u.

Hops - Pojedinačne stranice, preko kojih jedan paket podataka pređe na svom putu kroz internet. Svaki hop predstavlja u stvari "skok" sa jednog računara na drugi.

Host (računar domaćin) - Termin host predstavlja kompjuter na kome je lociran sajt ili određena web-stranica.

Hosting provider - Firma koja pruža usluge hostovanja Internet prezentacija.

Hostmaster - Osoba koja se u okviru firme koja vrši registraciju internet adresa (providera), brine o ispravnoj prijavi i funkcionisanju istih.

HSCSD (High Speed Circuit Switched Data) - Iza ovog komplikovanog naziva krije se softver i standard za GSM-mreže. Temelji se na CSD i omogućava udruživanje više prenosnih kanala. Dok se za prenos glasa koristi samo jedan kanal, ova tehnika obezbeđuje više istovremenih kanala za prenos. Time se postižu više brzine prenosa elektronske pošte ili podataka sa Interneta i to sa 9.6 na 14.4 kbps.

HTML (Hypertext Markup Language) - Jasno definisan metod prezentovanja tekstualnih i multimedijalnih materijala za uporebu na World Wide Web-u, jezik uz pomoc koga se kreiraju stranice koje se koriste na World Wide Webu. Postoje mnogi novi korisnički programi koji služe za izradu Web prezentacija, a kod kojih nije neophodno poznavanje ovog jezika ali ipak prikazuju sam HTML kod.

HTTP (Hypertext Transport Language Protocol) - Protokol sa kojim Server-i medjusobno komuniciraju, koji se koristi za prenos HTML dokumenata kao i FTP, preko Interneta, stimo što http ima i ugrađenu tzv. MIME identifikaciju koja ga određuje kao prenosnika HTML dokumenta (web prezentacije).

HTTP Server - Program (softver) neophodan onom kompjuteru koji treba pomocu njega da sluzi kao server web prezentacija za Internet klijentelu.

Hub - Hardware-komponenta za podelu mreze. Mozemo opisati i kao vrstu razvodnog kabla u internetu, koji kroz mrezu prosljedjuje podatke, ali nema sposobnost njihovog usmeravanja. Za to se brine router.

Hyperlink (hiperveza) - Delić teksta ili grafike na Web strani, koji možete da pritisnete mišem da biste prešli na drugu Web stranu. Nova strana može da se nalazi na istom serveru kao i prvobitna, ili na nekom drugom, s one strane zemljine kugle.

Hypermedia (hipermedija) -Varijacija na temu hiperteksta, u kojoj hiperveza može da vodi ne samo ka tekstualnoj Web strani, već i ka slici, zvučnoj datoteci ili video snimku. World Wide Web se, u stvari, zasniva na hipermediji, ali se termin hipertekst i dalje koristi po inerciji.

Hypertekst (hipertekst) - Sistem povezivanja dokumenata preko tekstualnih veza. Kada korisnik pritisne deo teksta koji predstavlja hipervezu, prelazi na dokument na koji hiperveza ukazuje. Generalno posmatrano, tekst koji u sebi sadrži linkove ka drugim dokumentima.

I

ICQ (I Seek You, „tražim vas”) - Popularni program firme Mirabilis, koji omogućava korisnicima komunikaciju preko interneta. Posle registracije na Mirabilis ICQ server, korisniku se dodeljuje ICQ broj.

Najlakši način da dođete do najnovije verzije ICQ-a je da ga preuzmete direktno od proizvođača, preko Interneta, na adresi www.mirabilis.com/download.

IETF (Internet Engineering Task Force - Inženjerske snage Interneta) - Grupa koja razvija nove tehnicke standarde za Internet.

Image Map - Grafika, na kojoj su određeni delovi obeleženi za link-ove.

IMHO (In My Humble Opinion) – Skraćenica u člancima na protokolu News. Sugovornik hoće reći da je svestan, da ovo što govori i ne mora biti tako.

Impression (Impresija) - Pojam koji označava prikaz, pogled na baner ili neku drugu vrstu reklame. Obično se koristi u frazi "broj impresija", kojim se označava broj prikazanih banera ili drugih reklamnih elemenata na sajtu ili stranici u toku određenog perioda.

Index (Indeksiranje) - Po prijavljuvanju stranice na pretraživač, morate da sačekate protok određenog perioda dok vasa prijava ne prođe proveru da bi bila upisana u bazu podataka pretraživača. Trenutak upisivanja vaše stranice u bazu naziva se indeksiranje web-stranice.

InfraRed - metod koji možete koristiti za prenos informacija između dva uređaja. Povezivanje putem InfraRed-a mobilnog telefona sa, na primer, PDA omogućuje se da PDA koristi telefon kao "modem", dakle možete pretraživati internet i čitati elektronsku poštu. Slično daljinskom upravljaču za televizor, InfraRed zahteva "liniju vidljivosti" među uređajima, koji stoga ne mogu biti udaljeni.

Insertion Order (IO) - Ovo je fraza koja označava mesto prikazivanja reklame (banera ili oglasa) na web-sajtu ili stranici. Ova stvar posebno dobija na značaju kod zakupca prostora, ako je kriterijum za naplatu reklamiranja broj prikazivanja (impresija).

Internet - Mreža oko celog sveta, koja je bila namenjena za korišćenje američkoj vojsci u slučaju nuklearnog rata. U međuvremenu je mreža promenila svoju funkciju i koristi se prvenstveno kao informativni medij.

Internet worm - Internet crv - Program koji se širi putem e-maila i pravi štetu na računaru korisnika, uglavnom briše fajlove iz računara ili puni hard disk i tako izaziva raspad operativnog sistema. Razmnožava se tako što šalje sam sebe putem e-maila na adrese koje nadje u vašem Adress Book-u ili uz svaki e-mail koji pošaljete.

Internet Advertising Bureau (IAB standard) - Ovde je reč o standardu koji se koristi pri definisanju dimenzija banera. Baneri imaju svoje standardne veličine, od kojih je najčešća 468x60.

Internet servisi - Na samom početku Interneta, kada je Internet još korišćen samo u vojne i naučne svrhe (u naučne više zbog toga što ga je trebalo održavati i unapređivati) Postojala su dva servisa Interneta, i to: Servis za razmenu poruka - pošte takozvani e-mail servis i servis za prezentovanje podataka takozvani web servis.

Internet Relay Chat - Pogledajte IRC

Internet Society (Internet društvo) - Organizacija posvećena podršci rasta i razvoja Interneta. možete s njima stupiti u kontakt na adresi www.isoc.org.

InterNIC (Internet Network Information Center-Informacioni centar Interneta) - Glavni izvor informacija o Internetu. Da biste registrovali naziv domena, idite na adresu <http://www.internic.net/>

Intranet - "Mali, lokalni Internet" u glavnom unutar jednog preduzeća.

Inventory - Ovaj termin označava kapacitet oglasnog ili reklamnog prostora na sajtu ili stranici. To može biti ponuda u vidu broja prikazivanja banera na stranici ili broja klikova na baner, u zavisnosti od kriterijuma za naplatu reklamiranja.

IP (Internet Protocol) - Protokol za prenos podataka, koji omogućuje mrežama da razmenjuju poruke. IP-adresa - Takođe se naziva i IP number - Svaki računar u Internet-u ima IP-adresu, koja se sastoji od 4 grupa cifri odvojenih tackom (na pr. 123.456.789.012). IP-adresu dodeljuje provajder. Kako IP broj zavisi od ulaznog Provider servera, tako jedan te isti kompjuter može imati više IP brojeva za učešće u mreži [fiksno ili dinamicno].

IRC - (Internet Relay Chat) - Realtime komunikacioni sistem: Učesnici (Chat-eri) razgovaraju unosnjem teksta. (štafetno ćaskanje na Internetu). Sistem koji omogućuje vodjenje konverzacije uživo (poznate kao chat ćaskanje) s drugim korisnicima Interneta.

ISDN (Integrated Services Digital Network) - Digitalna telefonska linija koja može da prenosi podatke brzinom od 128 Kb/s. Ona obuhvata različite usluge, kao što su telefon, telefaks, videotelefonija i prenos podataka. Korisniku sa jednom linijom, po pravilu, stoje na usluzi dva osnovna kanala sa po 64 kbit/s propusne moci i jedan kanal brzine prenosa od 16 kbit/s, što mu omogućava da npr. istovremeno surfuje Internetom i obavlja telefonski razgovor ili šalje faks.

ISP (Internet service provider) - Naziv za Provider-a, to jeste firmu-posrednika preko koje ste se predplatili za učešće u mrezi i preko čijeg servera se priključujete na mrežu.

J

Java - Objektno orijentisan programski jezik firme Sun Microsystems, namenjen za korišćenje na World Wide Webu. Java predstavlja jedan od načina da se u Web stranu unesu zvuk, animacija i interaktivnost koji funkcionise na svim sistemima, na kojima je instalisan Java-Interpreter. To je ostvareno time, što Java bazira na specijalnom Bytecode-u a ne na masinskom Code-u.

JavaScript - Script-jezik firme Netscape, sa kojim se daju komande Browser-u. Verzija jezika Java, koju koristi Netscape Navigator. Omogućuje ugradnju programa pisanih u Javi u HTML dokumente. JScript je verzija JavaScripta koju podržava Internet Explorer.

JPEG (Joint Photographic Expert Group - združeni eksperti za fotografiju) - Graficki format, definisan od Joint Photograph Expert Group. Može da prikazuje neograničen broj boja i komprimuje se na malu količinu podataka koja znatno smanjuje veličinu datoteke, ali na uštrb kvaliteta. Kod fotografija ovo uglavnom ne smeta.

JSP (Javine serverske stranice) - Aplikacije na Webu, stranice koje se bave samo prikazom podataka, a najveći deo programskog koda se nalazi u bibliotekama objekata napisanih na Javi. Za izvršavanje Javinih serverskih stranica potrebne su dve alatke: Javina virtuelna mašina za Linux (može se preuzeti s adrese <http://java.sun.com>) i Web server Tomcat.

Junk email – Spam

K

Karaoke- MIDI muzicki zapisi koji osim informacija za proizvodnju zvuka sadrže i tekst za melodiju pevanja. Ekstenzija ovakvih fajlova je "kar".

KB - Skraćenica za kilobajt (1024 bajta).

Kbps Kb/s - Mera za brzinu modema (hiljade bitova u sekundi). Dve uobičajene brzine modema su 14,4 kb/s i 28,8 kb/s. Sada i 33,6 kb/s i 55.6 kb/s, a sutra...

Keygen - pogledajte Crack - Keygen

Keyword (Ključna reč) - Ključna reč je isto što i obična reč, ali prvi atribut je dobila zbog toga što se koristi u pretraživanju kao ograničenje za davanje rezultata pretrage. Ključna reč, ukoliko nije retka u upotrebi, ne može kao izolovana celina da vam da dobre rezultate pretrage. Zbog toga se u pretraživanju koristi više ključnih reči odjednom, ili fraze. Kada koristite više ključnih reči ispred svake sledeće stavljate operator (npr. rok +muzika +hard). Ključne reči su bitne i za rangiranje sajtova i web-stranica, jer je za dobro rangiranje neophodno stavljati ključne reči u HTML dokumenta. To je, globalno gledano, reč koja se koristi radi identifikovanja i grupisanja sadržaja na Internetu radi pretrage ili neke druge klasifikacije.

Kvazi Meta Crawler - Ovo je jedna vrsta "pretraživača". Tačnije, to nije pravi pretraživač, jer nema svoju bazu podataka. Kvazi Meta Crawler je vrsta programa, gde otkucate ključnu reč ili frazu za pretragu i izaberete pretraživač iz ponuđenog spiska, a program šalje upit definisanom pretraživaču i daje vam rezultate pretrage sa njega.

L

Lameri - Osobe koje krađu tuđe Internet casove, brisu dokumente na tuđim kompjuterima, zloupotrebljavaju tuđe kompjutere za napad na druge kompjutere, i slično.

Layer (Sloj) - Layer-i su, u stvari, elementi koji u sebi mogu da sadrže druge HTML elemente.

LAN - Pogledajte odrednicu local area network.

Liburnia - Program koji Microsoft nudi za uredjivanje CDF datoteka.

Link - Veza do određene Internet adrese (URL) ili web-stranice u ili van okvira sajta na kome se nalazite. Klikom na link premeštate se na drugi sajt/web-stranicu u ili van okvira sajta. Pogledajte hyperlink

Linux - Besplatna verzija operativnog sistema UNIX koji je namenjen personalnim računarima. Podržava ga jedna nesebična grupa zaljubljenika na Internetu.

Links toolbar (Paleta sa spiskom lokacija) - Posebna paleta Internet Explorera koja vam omogućuje da brzo pristupite mestima koja često posećujete.

ListProc - Kao i LISTSERV, program za upravljanje listama slanja.

LISTSERV - Serverski programi korišćeni za liste slanja, koje su, u stvari, liste diskusionih grupa preradjene za potrebe elektronske pošte. Pogledajte mailing list.

Local area network (lokalna računarska mreža) - Poznata i kao LAN. Dva ili više računara, povezanih međusobno u mrežu. LAN omogućuje da računari koriste zajedničke elemente mreže, npr. diskove i štampače. LAN se obično organizuje u ograničenom području kao što je zgrada ili kancelarija.

Log-File - Datoteka, u koju program [na pr. Web-Server] unosi podatke. Obično Web-Server upisuje kad je koja stranica pogledana.

Log files (Log fajlovi) - Ovo su fajlovi koje čuva svaki server, a predstavljaju snimak saobraćaja na istom serveru u određenom vremenskom periodu. Pomoću alatki za analizu log fajlova, može se dobiti dobra slika o tome koliko ljudi dolazi na sajt, odakle dolaze, koliko često, kako se kreću po sajtu i slično.

Login - Ime (string) pomoću koga se spajate na Internet, pristupate određenim internet stranama, serverskim funkcijama i sl. obično ide zajedno sa Password - om.

LOL - Laughing out loud (Smejem se naglas). Uobičajena skraćenica za izražavanje dobrog raspoloženja pri ćaskanju, u e-pošti ili diskusionim grupama.

Lurk (šunjanje) - Iščitanje članaka diskusionih grupa, pre no što išta izjavite. Šunjanje je jedan od malog broja prihvaćenih načina prislušivanja. Čak se smatra i izrazom lepog ponašanja kada malo cunjate i sakupljate iskustvo, pre nego što istaknete sopstveni članak.

M

MAC adrese (Media Access Control) - je jedinstvena adresa jedne mrežne karte, koja bez obzira u koji je kompjuter ugrađena uvijek ostaje ista.

MacBinary - Sistem za šifriranje datoteka koji je popularan među korisnicima Macintosa.

MacTCP - TCP/IP za Macintosh. Macintosh ne možete da priključite na Mrežu bez ovog programa ili novijeg proizvoda nazvanog Open Transport. Ugrađen je u Sistem 8.

Macro (makro) U Microsoft Chatu mogućnost da sačuvate čitav odgovor ili poruku i aktivirate je jednostavnom prečicom s tastature.

Mail-Account - Account kojim se odnosi na E-mail adresu i E-mailbox. (pogledajte Account)

Mail bomb - Veliki broj email-ova poslatih jednoj osobi ili sistemu sa ciljem da prouzrokuje pad servera.

Mailbot (mail robot, poštanski robot) - Program koji automatski šalje poruke elektronskom poštom ili odgovara na njih.

Mailbox - je postanski sandučić jednog user-a na POP serveru u kojem se nalaze poruke poslone na e-mail adresu tog usera.

Mail header - je prostor gdje se nalaze sve informacije o pošiljaocu jednog e-maila.

Mailing list (lista slanja) Diskusiona grupa prilagodjena e-pošti. Bilo koja poruka koja se šalje serveru liste slanja, automatski se šalje svima koji su se na listu prijavili.

Majordomo - Kao i LISTSERV, program za rukovanje elektronskom poštom

Match (Pointer, Rezultat pretrage) - Pošto otkucate ključnu reč ili frazu i date nalog pretraživaču da vam prikaže spisak linkova koji sadrže postavljeni zahtev, dobićete rezultate pretrage. Rezultati pretrage nisu ništa drugo do spisak linkova do adresa sajtova. Ovi rezultati se različito nazivaju, a jedan od naziva je i match ili matches, zatim pointer...

MBone - "Okosnica simultanog emitovanja." Specijalna podmreža Interneta koja uživo prenosi video sekvence, kao i drugu multimediju, istovremeno na više mesta na Mreži .

Media - Izraz koji se ne koristi često, a označava sajt ili nekog drugog davaoca reklamnog prostora. Na Internetu se u ove svrhe češće koriste izrazi Affiliate, Associate, Advertiser.

Megabyte - 1024 kilobajta. Pogledajte: Byte, Bit, Kb

Meta Crawler (Meta Crawl) - Ovo je program, sličan pretraživaču. Kada otkucate ključnu reč ili frazu, Meta Crawler šalje postavljen upit na nekoliko pretraživača i zbirno vam prezentuje rezultate pretrage. Meta Crawler-i nemaju, dakle, bazu podataka, već koriste baze drugih pretraživača.

Meta Tag - Meta tagovi su mesta gde se nalaze različiti podaci o HTML dokumentu (ključne reči, opis, ...). Bitni su za rangiranje sajta na pretraživačima, a i koriste ih i neki roboti pretraživača za proveru pri indeksiranju stranice.

mil -Kada se ova slova pojave na kraju Internet adrese ili naziva domena (zone), ona označavaju da je dotični računar pod okriljem Armije SAD.

MIDI (Music Instruments Digital Interface) - Vrsta zvučnog file-a, način (protokol) digitalnog zapisa komandi za neki elektronski generator zvuka (kod PC-a to je Sound karta), po kojima onda generator kreira određeni zvuk.

MIME (Multipurpose Internet Mail Extensions) – Standard za dodavanje ne-tekstualnih datoteka porukama elektronske pošte (e-mail). Pod ne - tekstualne datoteke se misli na grafičke, tablične, zvučne, filmske itd. To su sve datoteke koje ne sadrže čisti ASCII tekst.

mIRC - Jedan od najpopularnijih PC programa za interaktivni razgovor preko Interneta.

Mirror (odraz, blizanac lokacije) - FTP ili Web server koji obezbeđuje kopije istih datoteka kao i neki drugi server. Blizanci omogućuju da se popularnije FTP i Web lokacije malo rasterete.

Modem (MOdulator, DEModulator) - Uredjaj koji omogućava povezivanje vašeg računara s drugim računarima putem telefonske veze. Većina modema je interna (engl. internal) nalazi se u kućištu računara. Spoljni (engl. external) modemi imaju sopstveno kućište i povezuju se s računaru preko serijskog kabla.

Moderated newsgroup (moderirana diskusiona grupa) - Diskusiona grupa u kojoj izlaganja kontroliše moderator, što pomaze da se diskusija vrti oko teme koju je on izabrao.

MPEG (Motion Picture Experts Group Grupa eksperata za filmove) - Standard za kompresiju video slika, zasnovan na popularnom JPEG standardu, korišćenom za statične slike. Internet Explorer ima ugrađenu podršku za MPEG video.

Mp3 - Ono što je JPEG za fotografije, to je MP3 za zvuk. Uz pomoć specijalnih vrsta kompresije, teški formati tipa wav-a, pretvaraju se i u do deset puta manje formate, a da pri tom jedva primetno gube na kvalitetu zvuka.

Mreža - Pogledajte Računarska mreža

MSN (Microsoft Network) - Komercijalna mrežna služba. Mada je za pristup svim uslugama MSN-a potrebno da se pretplatite, neke od najkorisnijih (Encarta, Cinemania i Expedita) besplatne su za sve korisnike Weba.

Multi-Tier program - Ovaj program je veoma sličan Two-Tier programu, s tim što pored toga sto od svakog korisnika koji se prijavi za određeni servis preko vaše preporuke, vi dobijate proviziju i od onih korisnika koji se prijave za uslugu po preporuci prethodno pomenutog. Tako se provizija stiže na više nivoa, ovo je i verzija programa Two-Tier na više nivoa.

N

Name-Server - Ili DNS-Server. Sadrži spiskove gde se dodeljuje svakom Domain-u odgovarajuća IP-adresa..

Napredno pretraživanje (Power Search, Advanced Search, Super Search) - Napredno pretraživanje, kao što i sam atribut govori, ima ulogu da vam pomogne da dobijete bolje rezultate pretrage. Sastoji se u tome da vi postavite dodatna ograničenja, koja će pretraživač koristiti i dati vam prave rezultate.

net (mreža) - Računarska mreža ili (pisana velikim početnim slovom) sam Internet. Kada se ova slova pojave na kraju neke adrese (npr. u www.abuse.net), ona označavaju da je računar domaćin pod kontrolom neke mrežne organizacije, koja je često i dobavljač Internetovih usluga.

NetBios - Naziv za server lokalne mreže koji služi za mrežno razmenjivanje fajlova.

NetMeeting - Program koji dolazi uz Internet Explorer i omogućuje vam da prisustvujete konferencijama korisnika Interneta.

Netiquette - Oznacava mrežnu etiku, tj. skup etičkih pravila kojih bi se trebalo pridržavati u svakodnevnom korišćenju javnih mreža.

Netizen - Reč izvedena iz reči "citizen" - građanin. Misli se na korisnike bilo koje računarske mreže, pa tako i Interneta.

Netscape - Kompanija, koja je napravila popularni Netscape Navigator program za pretraživanje Interneta.

Network (mreža) - Povezani računari. Ako se nalaze u istoj ili susednim zgradama, onda je to lokalna mreža (local-area network), a ako su rasuti na širem području, onda se zove mreža širokog opsega (wide-area network). Kada međusobno povežete računare širom sveta, dobijate Internet.

Network Wizards - Organizacija, koja prati razvoj Interneta. Posetite njeno mesto na Webu (www.nw.com) i uverite se koliko je Internet ogroman.

Newbie (novajlija) - Početnik na Internetu (varijanta: "muva bez glave").

Newsgroup (diskusiona grupa) - Oglasna tabla Interneta na koju možete da istaknete poruke, zvane člancima, u vezi s određenom temom i da čitate članke koje su istakli drugi korisnici. Postoji na hiljade diskusionih grupa čije teme pokrivaju naizgled svaki zamislivi aspekt interesovanja. Možete da im pristupate uz pomoć Outlook Expressa.

News server (server za diskusione grupe) - Računar domaćin na kojem se nalaze v lanci diskusionih grupa. Da biste pristupili diskusionalnoj grupi, morate da se povežete s njim. Vaš dobavljač Internet usluga verovatno ima sopstveni server za diskusione grupe na koji možete da se priključite. Microsoft održava sopstvene servere za diskusione grupe namenjene podršci njegovim proizvodima.

<http://www.time4website.com>

NIC (Network Information Center) - medju ostalog registruje Domain-e sa .com.

Nickname (nadimak) - U IRC-u, ime kojim se predstavljate pri ćaskanju; sinonim za ekransko ime, odnosno priručno ime.

Node (čvor) - Računar na Internetu, poznat i kao domaćin.

Noise words - To su reči koje nemaju nikakvog smisla za pretraživanje. Na primer: ali, i, je, the, or, and, if... Ove reči nikako ne treba koristiti kao ključne reči za prezentaciju.

O

Object linking and embedding (povezivanje i ugradjivanje objekata) - Šire poznato kao OLE. Moćna osobina Windowsa koja omogućuje da u dokument ugradite dokumente (ili njihove delove) iz drugih programa. Na primer, možete da ugradite radni list Excela u Wordov dokument. Kada takav ugradjeni radni list pritisnete dvaput mišem, pokreće se Excel i preuzima komandu omogućujući vam da s njim normalno radite. Proizlazi da je Microsoftova ActiveX tehnologija samo reinkarnacija OLE-a.

Object model (model objekta) - Važan koncept u Dinamičkom HTML-u, uz koji se iz makroapisanih jezikom VBScript ili JScript može dosegnuti svaki element Web strane. Pogledajte odrednicu Dynamic HTML.

OEM (original equipment manufacturer) - Naziv za kompanije koje imaju specijalan poslovni odnos s proizvođačima computer -a. OEM-ovci kupuju računare u delovima i sklapaju ih za specijalne programe - application. Takove računare onda prodaju pod svojim imenom. Drugi termin za OEM je VAR (value-added reseller)

Offline - working offline (oflajn - rad izvan mreže) - Rad, pregled internet aplikacija na računaru i kad nije uspostavljena veza sa internetom. Internet explorer i mnogi drugi brovseri omogućavaju da učitate web srane dok je uspostavljena veza sa Internetom i da ih snimate na svoj hard disk. Kasnije ih možete pregledati offline (bez "žive" veze sa Internetom).

OIC (Oh, I see - O, vidim) - Uobičajena skraćenica pri ćaskanju i u porukama e-pošte.

OLE - Pogledajte object linking and embedding.

Online (umrežavanje, na mreži, mrežni) - Priključivanje vašeg računara na mrežu, povezivanje s dobavljačem mrežnih usluga, ili s Internetom.

org - Kada se ova slova pojave na kraju adrese e-pošte ili URL-a (npr. u adresi www.uua.org), oznacavaju da je računar domacin pod kontrolom neprofitne organizacije, obično u SAD.

Outlook Express - Pojednostavljena verzija Microsoftovog programa Outlook koja dolazi uz Internet Explorer. (Pravi Outlook možete da dobijete u okviru Microsoft Officea.)

P

Packet Switching - Količina podataka koja se u jednom prolazu šalje preko mreže. Svi podaci koji izlaze iz jednog računara, podijeljeni su u blokove (pakete). Svaki blok sadrži polaznu i odredišnu adresu. Duž linije postoje uređaji koji preusmjeravaju te blokove prema njihovim adresama. Na taj način se na istoj liniji, istovremeno može prenositi mnogo podataka od različitih računara.

Page (strana) - Dokument, odnosno skup informacija koje se mogu dobiti preko World Wide Weba. Svaka strana može da sadrži tekst, grafičke datoteke, zvuk, video sekvence itd. **Parity** (parnost) - Jednostavan sistem provjere grešaka pri slanju podataka sa jednog na drugi računar. Pritisnite opciju "none" kada podešavate komunikacioni program.

Password (lozinka) - Tajna šifra koja pomaže da stvari ostanu privatne. Odaberite neku koja se ne može lako provaliti, najbolje dve slučajno odabrane reči, razdvojene brojem ili specijalnim znakom. Nikada ne koristite jednu jedinu reč iz rečnika, niti lično ime.

PDA (Personal Digital Assistant - Lični digitalni asistent) - Naziv za prenosne elektronske uređaje koji je kombinacija računara, telefona / fax-a, i mrežnih funkcija. Tipični PDA radi kao mobilni telefon, faks, pager i rokovnik. Za razliku od prenosnih računara, većina PDA "komunicira" preko "olovke" a ne miša i tastature. koji obuhvataju kalendar, adresar, beležnicu i slične funkcije. To znači da sadrže program za "prepoznavanje rukopisa". Neki PDA podržavaju glasovne funkcije.

PDF file (PDF datoteka) - Metod za slanje formatiranih dokumenata Mrežom. Za čitanje tako prenetih dokumenata potreban vam je naročiti čitač poznat kao Acrobat. Uzmite ga sa adrese <http://www.adobe.com/acrobat>

Perl (Practical Extraction and Report Language) - Perl je programski jezik posebno dizajniran za procesiranje teksta. Radi njegovih velikih mogućnosti postao jedan od najpopularnijih jezika za pisanje CGI skripti. Perl je "interpretive language" (program koji izvršava instrukcije napisane u jezicima visokog nivoa - C, Fortran, Pascal), pomoću kojeg je lako napraviti i testirati jednostavne programe.

Personal Web Server - Program koji dolazi s Internet Explorerom omogućujući vam da sopstveni računar pretvorite u Web server.

PGP (Pretty Good Privacy) - Program za šifrovanje datoteka [uglavnom Email-a].

PHP - PHP Hypertext Preprocessor. Široko rasprostranjen Open Source HTML ugnježdjeni skript jezik koji se izvršava na serveru. Namenjen je za kreiranje dinamičkih web stranica, i uopšte različitih Internet aplikacija. Pošto je PHP izvršan na strani servera, klijent ne može vidjeti PHP kod.

PICS (Platform for Internet Content Selection - Podloga za izbor sadržaja Interneta)- Način na koji se Web stranama mogu dodeljivati ocene shodno njihovom sadržaju. Prevažodno namenjen sprečavanju dece da dodju

do "sočnog" materijala, ali ima i druge primene. Pine - Popularni program za e-poštu, koji radi pod UNIX-om. Lak je za korišćenje.

Ping (probni udarac) - Slanje kratke poruke na koju drugi računar odmah odgovara. Ako ovaj probni udarac omane, verovatno sa tim računarom ne možete da uspostavite vezu ni na koji drugi način.

PKZIP - Popularni javni program za komprimovanje ili raspakivanje datoteka. Možete da preuzmete kopiju s adrese www.pkware.com.

Plug-In (dodatak, umetak) - Naziv za naknadni dodatak nekom programu (softveru), a koji mu onda omogućava obavljanje nekih funkcija (radnji) koje on ne poseduje u svojoj standardnoj verziji. Plug-in mora biti uradjen namenski, tako da se funkcionalno nadovezuje na neki softver koji ga treba prihvatiti kao svoje nove funkcije.

PMJI - (Pardon me for jumping in - Izvinite što upadam) - Uobičajena skraćenica u člancima diskusionih grupa.

Polja (Fields) - Ona nam omogućavaju da biramo na pretraživaču hoćemo li pretraživati po ključnoj reči u naslovu, adresi, Meta opisu... Ovo je veoma korisna karakteristika, koju mali broj pretraživača poseduje

POP (Point of Presence) - Pristupni cvor Internet provajdera. Lokaciju gdje se nalazi spoj na mrežu, a kome korisnici pristupaju biranjem telefonskog broja. [vrh]

POP (Post Office Protocoll) - Služba koja vrši prijem e-maila i koja čuva vašu poštu do njenog podizanja.

POP3 (Post Office Protocol) - Standard, protokol koji se koristi za preuzimanje email-ova .

Posting (isticanje, postavljanje) - Objavljivanje članka u diskusionoj grupi.

Postmaster - Osoba koja se na mail serveru brine da u poštanskom saobraćaju sve funkcioniše kako treba.

Port - Tri su značenja.

1) Mesto gde informacija ulazi ili izlazi iz kompjutera. Serijski port na vašem računaru, za spoj modema, je jedno takvo mesto, kao i svi ostali priključci na zadnjoj strani vašeg računara.

2) Na Internetu "port" se odnosi na broj koji je deo neke URL adrese, i to onaj iza ":" odmah iza imena domena. Svaka usluga (protokol) na nekom Internet serveru, ima svoj port-broj na tom serveru. Većina usluga ima standardni port-broj, npr. web server port 80. Takvi normalni brojevi se onda i ne moraju videti u adresi URL. Oni port-brojevi koji odstupaju od tog dogovora moraju biti upisani u URL, npr.: gopher://meg.wis.ura.edu:5000/ prikazuje gopher server na ne-standardnom portu (standardni port za gopher je 70).

3) Na kraju, port se pominje i kod "prevoda" nekog dela programa u njegovom prenosu s jednog tipa računarskog sistema na drugi tip, npr. "prevod" programa Windows tako da on može raditi na računaru Macintosh.

Port number (broj ulaza) - Identifikacioni broj koji se dodeljuje svakom programu koji ćaska na Mreži. Teško da ćete ikada doći u priliku da saznate ove brojeve programi na Internetu sve to obavljaju izmedju sebe.

PPP (Point to Point Protocol Protokol od tačke do tačke)- Protokol pomoću koga uslugama Interneta pristupate iz Internet Explorera.

Preferences - Mogućnost vršenja promena, t.j. prilagođavanja programa vlastitim potrebama i načelima.

Pretraga (Pretraživanje, Search) - Ovaj termin ima više značenja, ali ako se držimo Internet-aspekta ovog termina, on označava dolazak na određenu adresu ili, najčešće, više adresa radi dobijanja traženih informacija.

Protocol (protokol) - Skup pravila koja određuju način komunikacije među računarima na mreži.

Provider - Nudi usluge vezane za Internet. Razlikuju se provajderi za pristup [Dial-up], koji omogućavaju korisniku pristup Internetu, provajderi za Web-Space, koji nude prostor za WWW-stranice i Content-Providera, koji nude sadržaje na Internet-u.

Proxy - Proxy-Server-i služe za memorisanje pregledanih dokumenata. Tako da se ti dokumenti ne pozivaju svaki put iznova preko Internet-a već dolaze sa brzog Proxy-Server-a.

Proximity (Tačnost pretrage) - Sposobnost pretraživača da daje što kvalitetnije podatke i rezultate na osnovu ključne reči ili fraze, kojom korisnik ograničava pretraživanje.

Psychographic characteristics (Psihografske karakteristike) - Da bi se izgled banera i ostali načini oglašavanja na Internetu prilagodili samom korisniku, pomoću određenih programa se prate afiniteti korisnika, kao i njegovo kretanje, klikovi... Na osnovu prikupljenih podataka formiraju se i analiziraju psihografske karakteristike korisnika, koje pomažu u prilagođavanjima banera i drugih vrsta oglasa samom korisniku. Nije redak slučaj da sami sajtovi dolaze do podataka o ličnim interesima korisnika (psihografskim karakteristikama) pomoću formi, koje popunjavaju sami korisnici na sajtu. Ove karakteristike su bitne za psihografsko kreiranje sajta.

Public domain - javno vlasništvo - Računarski softver i druge informacije koje se mogu dobiti besplatno. Pogledajte odrednicu shareware.

Public key cryptography (šifrovanje javnim ključem) - Postupak slanja tajnih poruka, pri čemu dobijate dva ključa: javni, koji dajete svima kako bi vam mogli slati šifrovane poruke, i privatni, kojim ih desifrujete.

Push technology (tehnologija guranja) - Popularan izraz za tip Internet tehnologije. Push koncept podrazumeva da server šalje klijentu sadržaj koji je korisnik naručio. U praksi stvar funkcioniše malo drugačije – Internet Explorer, prema unapred određenim pravilima, automatski posećuje zadate Web sajtove i rezultate čuva u kešu, odakle ih prikazuje na korisnikov zahtev. Kanali su oblik tehnologije guranja.

Q

Query (upit) - Ovaj termin najčešće označava pretragu pomoću ključnih reči, fraza i operatora, ali globalno gledano može predstavljati i bilo kakav upit od strane onih koji ne spadaju u pretraživače, npr., knjiga gostiju, forma za više informacija o proizvodu...

QuickTime - Standard za prenos audio i video file-ova, izum firme Apple.

R

Računarska mreža - Pod računskom mrežom se podrazumeva kada su dva ili više računara povezani na bilo kojim način. Internet je najveća računarska mreža. Računare možemo povezati na sledeće načine:

1. Telefonski (Dial Up) uz pomoć modema
2. Kablovskim Mrežama, ISDN, ADSL, Frame Relay ...
3. Bežičnim Mrežama ... Wireles mreže, Satelitske mreže, GPRS (mobilni)

Rating (ocenjivanje) - Dobrovoljni sistem ocenjivanja sadržaja lokacija na Internetu, sličan sistemu ocenjivanja filmova i televizijskih emisija. Internet Explorer nudi mogućnost da blokirate određene Web lokacije na osnovu ocene koju nose.

Reach (Domet) - Broj korisnika koji su videli neki oglas ili sajt na Internetu. Najčešće se izražava u procentima od celokupne Internet populacije. Na primer, Yahoo doseže do 50% aktivne Internet populacije.

RealAudio - Popularan format audio datoteka za reprodukciju tokom preuzimanja koji vam omogućuje da slušate različite zvučne programe preko Mreže i uzivo [live] prenos radio stanica. Možete da preuzmete priključni program za reprodukciju na adresi <http://www.real.com> - Jednostavan, ali efikasan algoritam za šifriranje koji je razvio Ron Rivest. Koristi se širom Mreže.

Referral Program - Ovo je program plaćanja gotovo isti kao Two-Tier program. Dakle, reč je o tome, da ste plaćeni za svakog novog prijavljenog korisnika na servisu koji koristite. Svako ko se tu prijavi po vašoj preporuci ili preko banera dodje do sajta sa kojim ste sklopili ugovor, ce vam doneti određenu svotu novca na racunu.

Registry baza - predstavlja sistemsku bazu podataka u kojoj su smešteni podaci o svim podešavanjima operativnog sistema Windows.

Relative URL - Naziv za neku nekompletnu Internet adresu, koja kao takva treba da se expanduje (prosiri, upotpuni). To može biti i samo jedna reč, na osnovu koje pretraživač "kupi" iz mreže sve URL-ove koji u sebi sadrže istu. Isto tako i browser-i automatski nadodaju <http://> ili www protokolarne naznake u eventualni Relative URL koji im ukucate kao ciljnu adresu, a bez njih.

Resolution - Naziv za sposobnost monitora u prikazu neke prezentacije. Meri se brojem različitih tacaka (piksela) koje može realizovati na svojoj površini za prikaz, pa što je taj broj veći tim je veća i verodostojnost prikaza, ili rezolucija, nekog monitora. Izračunava se množenjem broja tacaka iz jedne linije u vertikali i jedne u horizontali (npr. 800x600).

RFC (Request for Comment - zahtev za komentare) - Numerisani niz dokumenata koji opisuju kako rade pojedini delovi Interneta. Na primer, dokument RFC-822 opisuje format poruka e-poste na Internetu.

Rich Media (Obogaćeni mediji) - Baneri i ostali oglasi koji uključuju virtuelne i druge interaktivne elemente izvan uobičajenih. Ovde spadaju npr. baneri sa pop-up menijima. Ovi oglasi se teže kreiraju i isporučuju, ali statistike pokazuju da su efektivniji od standardnih.

Ripping - Proces "skidanja" muzike sa muzičkog CDA.

Roaming - Mogućnost korišćenja mobilnog telefona u mrežama drugih GSM operatora u inostranstvu. Onaj ko Vas pozove i ne mora da zna gde se nalazite u svetu, dovoljno je da okrene 063 i Vaš broj mobilnog telefona.

Robot - Kada prijavite svoj URL na pretraživač, robot odlazi do sajta i uzima njegov sadržaj ili deo njegovog sadržaja. U zavisnosti od programa, robot može da pretraži kompletan sajt i/ili uzime informacije iz META tagova, može se vraćati na prezentaciju da pokupi podatke o promenama, može kategorisati adrese na osnovu upita ili koristiti neki drugi način za indeksiranje i rangiranje sajta...

ROFL, ROTFL (Rolling on the floor laughing Srušiču se od smeha) - Uobičajena skraćenica pri ćaskanju i porukama e-pošte ili diskusionih grupa. Možete da vidite i varijacije: ROFLPP, ROFLMAO sa sličnim značenjem.

RON (Run Of Network) - Oglašivač može zakupiti oglasni prostor u organizovanoj mreži sajtova, koji zajednički nude prostor za reklamiranje. Dakle, u ovom slučaju vaš baner bi se prikazivao na svim sajtovima unutar pomenute mreže sajtova, jer ste, praktično, zakupili deo oglasnog prostora svih sajtova. Tada je rec o RON-u.

ROS (Run of Site) - Ovo je slučaj kada oglašivač zakupi oglasni prostor jednog sajta i kada se njegov baner ili oglas prikazuje na svim stranicama sajta, čiji je oglasni prostor zakupio.

Router (mrežna skretnica) - Uredaj koji omogućava povezivanje nekoliko regiona (podmreža) u jednu mrežu, kontrolišući mrežni saobraćaj između njih.

RSAC (Recreational Software Advisory Council - Savet za zabavni softver) - Organizacija koja je razvila i nadgleda sprovođenje ocenjivanja na Internetu.

RSS (Rich Site Summary) - je XML format za sakupljanje Web sadržaja. Web sajtovi koji žele da dozvole drugim sajtovima da objavljuju neke njihove sadržaje, kreiraju RSS dokument i registruju ga za objavljivanje. Korisnik koji može da čita ovakav sadržaj dobija ga i bez posećivanja sajta. Sadržaji koji se najčešće sakupljaju i razmenjuju su naslovi vesti, vesti, najave događaja, delovi diskusija sa foruma ili informacije o firmama. RSS je razvio Netscape.

RTFM (Read The Fucking Manual - pogledaj taj prokleti priručnik) - Predlog koji dobijate od osoba koje smatraju da im oduzimaju vreme zapitkujući ih o onome što biste mogli i sami lako da pronadjete. Dobro poznata i često korišćena FTP lokacija pod nazivom rtfm.mit.edu sadrži FAQ za sve diskusione grupe Useneta.

S

Scooter - Naziv, koji se koristi za Altavistinog robota (pauka).

Script makro - Tip programa, koji možete da ugradite u HTML dokument. Internet Explorer dozvoljava upotrebu makroa pisanih u jezicima VBScript i JScript.

Search (Pretraga) - Ovaj termin ima više značenja, ali ako se držimo Internet-aspekta ovog termina, on označava dolazak na određenu adresu ili, najčešće, više adresa radi dobijanja traženih informacija.

Search engine (Server za pretragu, Pretraživač) - Jedan ili više kompjutera koji pomoću posebnog programa pretražuju svoju bazu linkova, prema različitim kriterijumima. Uz unosenje ključnih reci, pretraživači Vam nude izbor Site-ova koji sadrže odgovarajuću rec [na pr.: www.yusearch.com]. Kako se pretraživač može nalaziti na jednom ili više kompjutera, tako pretraživač može sadržati ili pretraživati jednu ili više baza podataka.

Secure server - Web server koji se služi šifriranjem da bi sprečio neovlašćeno zavirivanje u poruke koje dolaze od vašeg čitača ili se njemu prenose. Mesta za kupovinu na Webu obično koriste bezbednosne servere kako niko ne bi mogao da presretne vašu narudžbinu.

SEO (Search Engines Optimization) - Optimizovanja rangiranja vašeg URL-a na rezultatima pretrage na pretraživačima. Ovo je veoma popularna i interesantna tema vezana za promociju i marketing na Internetu. Sve se svodi na to da vaš URL bude pri vrhu u rezultatima pretrage za određenu ključnu reč ili frazu.

Serial port - Mesto na pozadini vašeg računara u koje priključujete modem. Poznat i kao komunikacioni ulaz, odnosno ulaz comm.

Server – računar koji obezbeđuje usluge drugim računarima na Internetu ili u lokalnoj mreži na njemu su memorisane prezentacije na Internet-u. Specijalni tipovi servera obuhvataju servere za diskusione grupe, servere za e-poštu, FTP servere i Web servere.

SGML - Standardni opšti jezik zasnovan na oznakama, razvijen je od strane firme IBM. HTML kôd se zasniva na SGML standardu i predstavlja podkup SGML-a.

Shareware (javni softver) - Računarski program koji lako možete isprobati, pod uslovom da, ukoliko odlučite da ga neograničeno koristite, doznačite navedenu sumu autoru programa. Mnogo se dobrih programa može naći na ovakav način, a sistem funkcioniše na međusobnom poverenju.

Shockwave - Program za prikazivanje animacija i interaktivnih elemenata na web stranicama. Shockwave je izum firme Macromedia. Softver možete da preuzmete i isprobate besplatno. Sam program, međutim, nije besplatan.

Ako vam se dopadne i poželite da ga trajno koristite, u obavezi ste da uplatite skromnu naknadu za registrovanje. Pogledajte public domain.<http://www.macromedia.com/shockwave/>.

Shortcut - Ikona koja predstavlja hipervezu ka Internet lokaciji. Prečicu možete da postavite bilo gde, na radnu površinu, u Windowsovu otmotnicu ili čak u dokument.

html (Secure html) - omogućava sigurnu razmenu podataka među intermedijalnim stranicama koje obrađuju povjerljive informacije, kao što su brojevi konta, kreditnih kartica i slično.

Signature - Dekorativni deo teksta koji neki korisnici redovno stavljaju u dno svojih poruka e-poštom ili članaka diskusionim grupama. Outlook Express vam omogućuje da koristite potpise. Pogledajte stationery.

SIM (Subscriber Information Module) - Modul sa informacijama korisnika - se odnosi na SIM karticu Vašeg mobilnog telefona. Vaša SIM kartica čuva informacije o Vama i podešavanju telefona. Naime, time se predstavljate na mreži. Vašu SIM karticu možete prenositi iz telefona u telefon, ali će se korišćenje telefona u kome je Vaša kartica, tarifirati Vama.

Site - Celokupna Internet-prezentacija jednog preduzeca ili privatnog lica pod istim Domain-om (na pr. www.sota.ch).

SLIP (Serial Line Internet Protocol Internet protokol za serijsku vezu) - Metod pristupanja Webu , danas uveliko zamenjen PPP protokolom.

Slurp - Robot ili pauk pretraživača HotBot. [vrh]

Smiley - Ili "Emoticon". ASCII-kombinacija karaktera, koja izrazava emocije preko elektronskih dokumenata. Nekoliko cestih Smiley-a

:-) dobro raspoloženje

..-(tuzan, neraspoložen

:) srećan sam

. :-> sarkastični osmeh

:D super sam

.-| 'nista necu da kazem'

;-) namigivanje

. :-0 zabranjen razgovor ...

S/MIME (Secure Multipurpose Internet Mail Extension - bezbednosni višenamenski priključak za Internet poštu)- Priključak za MIME protokol koji obuhvata šifriranje.

SMDS (Switched Multimegabit Data Service) – Standard za velike brzine prijenosa podataka.

SMS (Short Message Service) - Servis kratkih poruka omogućava slanje kratkih tekstova, dužine do 160 znakova, sa jednog na drugi mobilni telefon ili sa personalnog računara na mobilni telefon. Ove poruke se šalju preko jedne specijalne posredničke centrale. Na ovaj način, neki modeli mobilnih telefona čak mogu slati ili primiti male slike i melodije za signalizaciju poziva.

SMTP - (Simple Mail Transfer Protocol) - Uprošćeni protokol za prenos pošte - Standard za slanje EMail-a. Postupak čiji naziv može da vas zavede, namenjen prenosu Internet pošte sa jednog računara na drugi. SMTP server je računar kome, zapravo, šaljete svoju odlaznu poštu.

Socket (utičnica)- Logički "ulaz" koji program koristi da bi se povezao s nekim drugim programom koji radi na drugom računaru na Internetu. Možete, na primer, imati FTP program koji koristi svoje utičnice za FTP seanse, a da preko druge utičnice povežete Eudoru kako biste istovremeno mogli da primite poštu. Winsock predstavlja standardni način na koji Windows programi koriste utičnice.

Spam (na engleskom: junk email, unsolicited email, bulk messages) , - Neželjena poruka, djubre. Najkraće, to je poruka koja se korisniku upućuje "na silu". Poruka, bila željena ili ne od korisnika, stiže na njegov mail.

Specialty Search Engines (Posebni serveri za pretragu, Specijalizovani pretraživači) - Ovo su pretraživači kao i svaki drugi, ali su specifični po tome što pretražuju samo određenu oblast (časopise, slike, sportske sajtove, download sajtove...).

Sponsor (Sponzor) - Sponzor je oglašivač koji sponzoriše oglas i na taj način pomaže sajtu. Pod ovim pojmom se može podrazumevati i specijalan odnos koji ima oglašivač sa sajtom da, npr., podržava posebne događaje i aktivnosti na sajtu, kao što su specijalni članci, reč redakcije...

Sponsorship (Sponzorstvo) - Termin koji podrazumeva specijalan odnos web-sajta i oglašivača po kome se oglašivaču daje posebna vidljivost i/ili ekskluzivna prava u odnosu na ostale oglašivače.

Spyder (Pauk) - Kada prijavite svoj URL na pretraživač, Spyder odlazi do sajta i uzima njegov sadržaj ili deo njegovog sadržaja. U zavisnosti od programa, Spyder može pretraživati kompletan sajt i/ili uzimati informacije iz

META tagova, može se vraćati na prezentaciju da pokupi podatke o promenama, može kategorisati adrese na osnovu upita ili koristiti neki drugi način za indeksiranje i rangiranje sajta.. .

SSI (Server Side Include) - Tehnika za dinamicno integrisanje datoteka i/ili komandi u HTML-dokumente.

SSL (Secure Socket Layer)- veza na nivou bezbednosne utičnice - Protokol za prenosenje vaznih podataka [broj kreditnih kartica, adrese, itd.] preko Internet-a. Ova tehnologija zasnovana na Webu omogućuje da jedan računar proveri identitet drugoga i ostvari vezu, bezbednu od upada sa strane. Svi podatci koji se šalju su zaključani, a otključati ih može samo primalac poruke.

Stationery (komplet za stilizovanje) - Alatka Outlook Expressa za stilizovanje vaših elektronskih poruka i članaka u diskusionim grupama. Možete da odaberete sliku pozadine vaše poruke, da unesete potpis i da odaberete stil fonta za ispis.

Stop bits (stop bitovi) - U ovoj opciji samo unesite "1" kada podešavate svoj komunikacioni softver.

Streaming audio (preslušavanje u hodu) - Sistem za slanje zvučnih datoteka Mrežom, kod kojeg reprodukcija zvuka počinje pre nego što je cela datoteka preuzeta, čime vam se omogućuje slušanje uz minimalnu zadržku. RealAudio je najpopularniji program za ovu namenu.

StuffIt - Program za kompresiju datoteka, namenjen Macintoshu. StuffIt obrazuje SIT datoteku koja sadrži komprimovane verzije jedne datoteke ili više njih. Za dekompresiju datoteka u prvobitni oblik i veličinu upotrebićete program UnStuffIt.

Style (stil) - U HTML-u stil je naročit tip elementa koji obezbeđuje informacije za formatiranje drugih HTML elemenata.

Subscription (prijavljivanje) - Internet Explorer vam omogućuje da se prijavite za neku Web lokaciju ili kanal i s njih automatski dobijate sveže informacije u predvidjeno vreme, npr. usred noći dok spavate. Kasnije ove informacije možete da pregledate na miru, a ne morate da se priključujete na Internet i čekate preuzimanje datoteka.

Surfing (surfovanje-krstarenje) - surf - izraz koji opisuje gledanje Web sajtova na Internetu.

SQL (Secured Query Language) - Standard za pretrazivanje baza podataka.

SysOp (System Operator) Koji održava računar, Server ili mrežu (Administrator, Supervisor).

T

T- Rex - Naziv koji se koristi za robota (pauka) jednog od najpoznatijih pretraživača Lycos.

T1 - Telekomunikacioni standard za prenos 24 telefonska razgovora, odnosno 24 serije podataka, brzinom od 1,44 miliona b/s preko para telefonskih žica.

T9 - Telekomunikacijski pojam, označava softver koji pojednostavljuje unos teksta preko tastature mobilnog telefona na taj način što predviđa i ispisuje naredno slovo ili dovršava započetu reč.

Tagovi (oznake, markeri) - Komande za pisanje HTML kodom (engl. tag = naznaka, obeležje) / reči koje se u kompjuterskoj terminologiji koriste u smislu markiranja, ili posebnog označavanja.

TCP/IP (Transport Control Protocol -Protokol za kontrolu prenosa/Internet protokol). Osnovni skup pravila koji se na Internetu koristi za omogućavanje komunikacije između različitih računara (nacin adresiranja, upotreba slova i znakova interpukcije, itd. Dakle, TCP/IP je softver korišten na Internetu za prenos informacija od računala do računala i od mreže do mreže. Sastoji se od dve komponente, Internet Protocol (IP) i Transmission Control Protocol (TCP). IP stavlja informaciju u softverski paket koji može putovati mrežom. Sve dok oba računara u vezi razumiju IP, mogu međusobno slati i primiti IP softverske pakete. TCP radi s IP kao garant da je informacija korektno prenet preko Interneta i uredno raspakovana na prijemnoj strani. Ako dođe do oštećenja i gubljenja delova IP softverskog paketa, TCP zahtijeva da oštećeni i izgubljeni dijelovi budu ponovo poslani do cilja.

Telnet - Program ili protokol preko kojga se povezujete sa drugim računarima i možete da se ponašate kao njegov terminal.

Terminal - Uređaj koji vam omogućava slanje naredbi na računar koji je negde na drugom mestu. U prošlosti se terminal sastojao samo od monitora i tastature, što je i minimum koji terminal mora da sadrži. Ako imate personalni računar i želite da se priključite na neki drugi veliki računar, morate da pokrenete program koji će vašem računaru (trminalu) omogućiti da obavi zadatak pomoću drugog udaljenog računara. program nosi naziv emulator terminala, terminalski program ili komunikacioni program.

Text file (tekstualna datoteka) - Datoteka koja sadrži samo tekstualne znake, bez specijalnog formatiranja, grafičkih informacija, zvučnih ili video sekvenci i drugog. Pošto većina računara (osim izvesnih IBM centralnih računara) memoriše tekst ASCII sistemom kodova, ove datoteke su poznate i kao ASCII tekstualne datoteke. Pogledajte i odrednicu Unicode.

Thread (tok diskusije) - Razmenjivanje članaka u diskusionoj grupi. Naročito se koristi kao izraz za skup članaka koji obuhvata prvobitni članak, odgovore na njega, odgovore na odgovore itd.

<http://www.time4website.com>

Thumbnails - Umanjene slicice na sajtu koje su linkovi do odgovarajućih velikih slika.

TIFF (Tagged Image File Format Format označene grafičke datoteke) - Format grafičkih datoteka. TIFF datoteke su velike u poredjenju s JPEG ili GIF datotekama, ali zadržavaju potpun kvalitet slike. Zbog svoje veličine format nije previše popularan na Internetu.

TLA (Three-letter acronym - troslovni akronim) - Jeste li primetili da se gotovo svi računarski izrazi mogu prikazati troslovnim akronimima? Sve je počelo s IBM-om. Sada imamo URL, AOL, CGI i ko zna šta još. Bolje da ne prigovaram, jer je ovu knjigu prvo objavila kuća IDG.

Toc (Table Of Contents) - Sadržaj

Tomcat - Web server koji je razvila fondacija apache neophodan za izvršavanje Javinih serverskih stranica (JSP)

Top Level Domain - Najvisi nivo Domain-a, [ne vezano za lokaciju] završavaju se sa [na pr.] .com, .net, .org, .gov, itd.

Traffic (Saobraćaj)

1- Pojam koji obeležava broj poseta jednoj web-stranici. Često ćete naići na ovaj pojam kada se govori o povećanju posećenosti sajta i slično. Saobraćaj na sajtu se može meriti putem impresija i hitova ili pomoću različitih softverskih paketa.

2- Broj podataka prenesenih preko jedne linije.

Trial - Probna, vremenski ograničena ili nepotpuna verzija nekog programa.

Trojanski konj (Trojan horse, Trojan) - Naizgled bezopasan program klijent-server tipa, napravljen da zaobiđe sigurnosnu zaštitu na sistemu.

Truncations (Skracenicice) - Truncations ili skraćenicice podrazumevaju sve tehnike i metode kojima se mogu pretraživati sve reči sa istim korenom. Ovo je veoma značajno u slučaju našeg jezika, kada se mogu eliminisati padežne varijante. Na primer, otkucate reč "tinejdžer*". Na ovaj način pretražujete sve reči sa ovim korenom: tinejdžeri, tenejdžerke, tinejdžerski... Ovim primerom smo vam na najjednostavniji način prikazali značaj i ulogu skraćenicica ili truncations-a.

Two-Tier Program - Ovde je reč o takvom programu gde je prijavljeni korisnik plaćen za prijavljivanje svakog novog korisnika, koji je došao po preporuci prvog ili preko njegovog sajta (banera). Primer ovakvog programa su programi gde ste plaćeni za surfovanje. Svaki novi surfer koji uđe u program donosi vam određenu svotu novca na račun, po različitim osnovama.

U

UMTS (Universal Mobile Telecommunications System-Univerzalni sistem mobilne telekomunikacije) - obuhvata više standarda koji su razvijeni za treću generaciju mobilne komunikacije. Ovaj sistem predstavlja evropski deo standarda IMT 2000, koji globalno treba da unificira mobilnu telefoniju treće generacije. Mnogostruko većom brzinom prenosa u odnosu na GSM standard (i do 2 Mbit/s), UMTS će omogućiti kvalitetne mobilne multimedijske primene. Unicode - Jedno obećavajuće proširenje ASCII koda koje pokušava da obuhvati znake svih aktivnih pisanih jezika.

Unsolicited - Spam

Unix - Operativni sistem, koji se koristi u glavnom u velikim računarskim centrima i na računarima visokih kapaciteta. Vecina Web-Server-a na Internet-u koristi Unix kao Operativni Sistem.

Usenet - Usenet je globalni izraz za sve Newsgroup-e u Internet-u.

Update (Aktualiziranje) - Termin kojim se označava postupak nadogradnje nekog programa (softvera) u njegovu noviju verziju, koja je u međuvremenu nastala dodatnim razvojem u programerskoj kuci koja ga je kreirala.

Upgrade - Isto što i Update

Upload (poslati) - Upload se naziva prebacivanje podataka sa lokalnog sistema na Server ili na neki drugi računar. Suprotno: Download

URL (Uniform Resource Locator) - Adresa pomoću koje se pristupa odedjenoj strani na web-u. Prvo se navodi način Protokol-a (na primer http:// ili ftp://), potom sledi ime domena (naprimer www.etnoart.org) i putanja sa imenom datoteke (na primer ... \moon_site\internet recnik\index.htm).

URN (Uniform Resource Name - jedinstveni naziv resursa) - Naziv Web strane koji se ne menja kada se strana premesti na drugi računar. URN je predložen kao rešenje za "problem pokidane veze".

Usenet – Mreža diskusionih grupa Interneta, medju kojima su i one najpopularnije. Diskusionim grupama Useneta možete da pristupite iz Outlook Expressa, programa koji se besplatno isporučuje uz Internet Explorer 4.

User Authentication - Provera prava pristupa Server-u.

User name - korisnikovo ime.

User Session (Korisnička sesija) - Korisnička sesija predstavlja korisnika koji je sa jedinstvenom adresom ušao na sajt u toku jednog dana ili u nekom drugom specificiranom periodu. Dešava se da je ova sesija nekada determinisana brojanjem onih korisnika koji nisu posetili sajt u poslednjih 20 minuta, ili nekom sličnom periodu. Često se ove brojke zloupotrebljavaju i neadekvatno koriste u prikazivanju broja jedinstvenih poseta. One bolje prikazuju ukupan saobraćaj na sajtu, jer pokazuju frekventnost korišćenja sajta od strane korisnika.

UUCP (UNIX-to-UNIX copy - kopiranje sa UNIX-a na UNIX) - Jedan zastareo i nestabilan sistem za elektronsku poštu koji se još uvek koristi kod nekih UNIX-ovih sistema

Uencode (uencodevanje) - Metod pridruživanja binarne datoteke (programa ili dokumenta) poruci za e-poštu ili članku za diskusione grupe. Drugi ovakav metod je MIME.

V

Validator - Naziv za program, ili skript unutar nekog programa, kojim se proverava protokolarna ispravnost i citljivost nekog HTML dokumenta u odnosu na rste sve vweb citaca u Internetu.

VAR (value-added reseller) - OEM

VBA - Tehnologija koja omogućava projektantima mogućnost da manipulisu osobinama i funkcijama Office aplikacija kao COM komponentama.

VBScript (Visual Basic Script - Verzija Visual Basica, programerski skript jezik (kao i Java Script) za pravljenje programa koji se mogu ugraditi u HTML dokumente. I koja se koristi za upravljanje ActiveX-Controls-ima. Slicno JavaScript. Visual Basic je Script koji se izvrsava (cita i realizuje) u sadrzaju neke HTML prezentacije. Medjutim, za sada se izvrsava samo u okviru MS- Internet Explorer-a (od verzije 3.0 na vise), posto je zasnovan na Microsoft-ovom Visual Basic programskom kodu.

Veronica (Very Easy Rodent Oriented Net-wide Index to Computerized Archives) – Baza podataka imena gotovo svih informacija na hiljadama gopher servera. Veronika je razvijena na University of Nevada.

Viewer (program za prikazivanje) - Program za prikazivanje datoteka koje nisu tekstualne.

VoIP (Voice over Internet Protocol) - U slobodnom prevodu "Telefoniranje preko Interneta".Komercijalno: VoIP omogucava korisnicima interneta novi vid telefonije, a cijene VoIP razgovora su 7-20 puta manje od standardne telefonije.Tehnicki: Analogni signal se kodira u kompresovani digitalni i kao takav se salje preko interneta, a na drugom kraju se vrsi dekodiranje digitalnog u analogni.

Virtual reality (virtuelna stvarnost) - Trodimenzionalna vizuelna računarska simulacija koja tako verno reaguje na vaše poteze da imate utisak da se nalazite u drugom svetu.

Virtual Server - Virtualni Server je Server, koji se ne nalazi sam na računaru nego sa drugim virtualnim serverima na istom Computer-u.

Virus - Programski kod koji ima sposobnost razmnožavanja, tako što "zakači" svoje kopije za druge fajlove na sistemu, izazivajući štetu na njima i sistemu uopšte. Pokušava da se proširi i na druge računare i trudi se da napravi neku štetu, npr. da vam uništi čvrsti disk.

Visit Lenght (Dužina posete) - Ovde je reč o vremenu koje odredjeni korisnik provede na nekoj stranici sajta. Ovo vreme mere log fajlovi.

Visual J++ - Prevodilac Microsoftovog jezika Java, koji može da se koristi za pravljenje ActiveX kontrola na Web stranama. Visual J++ ima prefinjeno vizuelno razvojno okruženje, slično okruženju popularnog jezika Visual C++.

Vreme indeksiranja - Vreme indeksiranja predstavlja period od prijavljivanja vašeg sajta ili stranice na pretraživač do upisivanja vašeg sajta ili stranice u bazu pretraživača. Ovaj period je neophodan da bi vaša prijava i vaš sajt, odnosno web-stranica, bili provereni i pregledani od strane robota ili ljudi iz tima pretraživača.

VRML (Virtual Reality Markup Language) - Programski jezik za pokazivanje i programiranje 3D-scena (promenljiva, pokretna grafika) u sastavu neke web prezentacije.

VT100 - Broj modela jednog veoma popularnog terminala koji je razvila Digital Equipment Corporation osamdesetih godina i koji je, de facto, postao standard. Kada pokrenete program za emulaciju terminala, obično treba da navedete terminal koji koristite; ako kažete da je to VT-100, to će najčešće biti sasvim u redu.

W

WAIS (Wide Area Information Servers) – Komercijalni programski paket koji indeksira ogromnu količinu informacija, koje su nakon toga pristupačne širom mreže.

WAN (Wide Area Network) – Bilo koja mreža koja pokriva prostor veći od jedne građevine.

WAP (Wireless Application Protocol) - WAP služi da na displeju mobilnog telefona prikaže Internet-sadržaje. Za to je, naravno, neophodan mobilni telefon koji podržava ovu tehniku. Osim toga, Internet strana mora biti posebno pripremljena za ovu svrhu i postojati kao WML-dokument. Sadržaj koji se prikazuje je, zbog niske brzine prenosa podataka i malih displeja mobilnih telefona, ograničen na tekst i jednostavne grafike. WAP-servis se može ostvariti i pomoću PDA-uređaja vezanog na mobilni telefon.

WAP Microbrowser - on je čvrsto vezan za software mobilnog telefona i priprema internet sadržaje za mali ekran telefona.

Wap browser (Wap čitač) - Program koji se instalira na računar i služi za pregled wap stranica.

Wap emulator - Odgovarajući programi za Windows ili Linux Operativne Sisteme, tzv. Wap Browseri. Na internetu se nalazi dosta Wap emulatora koji prikazuju Wap stranice, a najvrijedniji spomena su oni na lokaciji <http://www.gelon.net/>.

Warez - Uobicajeni naziv za sajtove sa "zabranjenim" sadržajima, a najčešće se to odnosi na one koji drže free (slobodan, besplatan) download programa, za koje bi inače morali platiti.

WAV file (WAV datoteka) - Popularni Windows format zvučnih datoteka (.wav datoteka) koji se koristi na Mreži.

Wave - Termin za zvucni snimak koji se poput zvučnog zapisa na muzickim kasetama usnimava na površinu Hard diska. Zbog toga Wave zapisi zauzimaju daleko više memorijskog prostora na disku od MIDI muzickog formata, jer MIDI fajl ni nije zvučni zapis, nego skup kratkih digi-komadi za zvuk koji tek treba da se proizvede putem nekog generatora zvuka, dok je Wave snimanje već proizvedenog zvuka.

WBMP (Wireless Bitmap) - Format koji se koristi za prikaz slika na mobilnim telefonima odnosno slika koje su sastavni deo wap stranica. Mogu se lako napraviti od postojećih i dobro poznatih gif, jpg, bmp i dr. Razlika je što WBMP slike mogu prikazati samo dve boje (crno-bela).

Web - Skracenica za World Wide Web ['mreža oko celog sveta']. Pogledajte World Wide Web.

Web browser (Web čitač) - Program koji može da pronadje strane na World Wide Webu i da vam ih prikaže na računaru. Internet Explorer predstavlja primer Web čitača.

<http://www.time4website.com>

Web hosting - Servis za postavljanje web stranica ili sajtova na serveru. Host je server na kome se nalazi sajt ili stranica, a hosting podrazumeva cuvanje stranica i sajtova na njemu.

Webmaster - Webmaster je osoba koja kreira i održava prezentaciju na Internet-u.

Web page (Web strana, Web prezentacija) - HTML dokument namenjen prikazivanju na World Wide Webu. Dokument može da sadrži hiperveze ka drugim dokumentima, smeštenim na istom serveru ili na drugim Web serverima.

Web portal (Portal) - Reč portal označava sajt koji je prvenstveno pretraživač, ali da bi dobio atribut portala mora imati i katalog, vesti, i mnoge druge sadržaje sa dnevnim ažuriranjem.

Web Publishing Wizard (čarobnjak Web Publishing) - Program koji dolazi uz Internet Explorer 4 da bi olakšao objavljivanje vaših HTML dokumenata na Web serveru.

Web server - Računar server za skladištenje HTML dokumenata kojima se pristupa preko World Wide Weba.

Web site - Web sajt - Kolekcija od više povezanih Web strana na jedinstvenom URL-u

Web strana - Strana u okviru jednog sajta, može se uporediti sa knjigom i stranicama u knjizi.

Web tracking (Web praćenje) - Usluga koju koriste oglašivači i vlasnici sajtova, a koja se sastoji u dobijanju niza kvantitativnih podataka o posećenosti sajta.

WebTV - Mrežna usluga Interneta koja podrazumeva i hardver (Internetov terminal i daljinski upravljač) koji priključujete na svoj televizor.

Wide area network (mreža širokog opsega) - Uobičajeno zvana WAN. Računarska mreža koja obuhvata šire područje, npr. poslovnice jednog preduzeća u više gradova.

Wildcards (Džokeri) - Pod ovim se terminom podrazumevaju tehnike i metodi kojima se mogu pretraživati sve reči sa istim korenom. Ovo je veoma značajno u slučaju našeg jezika, kada se mogu eliminisati padežne varijante. Na primer, otkucate reč "tinejdžer*". Ovde * predstavlja wildcard ili džokera. Na ovaj način pretražujete sve reči sa ovim korenom: tinejdžeri, tinejdžerke, tinejdžerski... Na ovom praktičnom primeru je lako shvatiti ulogu wildcard-a ili džokera.

WinZip - Windowsova verzija popularnog programa PKZIP za komprimovanje i isčitavanje ZIP datoteka.

Wi-Fi - Skraćenica za Wireless Fidelity i uopšteno govoreći, koristi se za metod korišćenja radio talasa za povezivanje uređaja na mrežu.

WML (Wireless Markup Language) - Jezik koji služi za izradu Wap stranica. U suštini je slican HTML (HyperText Markup Language) jeziku, tj. jeziku za izradu Web stranica.

WMLScript - Skriptni jezik prilagodjen mobilnim telefonima imaju iste funkcije kao Java, CGI ili Perl skripte za HTML jezik, samo znatno siromašnije.

World Wide Web (Globalna računarska mreža) - Skraćeno WWW ili, jednostavno, Web. Ovaj relativno novi deo Interneta prikazuje informacije uz maštovitu grafiku. Web se zasniva na hipervezama koje "surferima" omogućuju hitro preskakanje s jednog na drugi server. WWW nije Internet vec predstavlja samo njegov deo.

Worms (crvi) - pogledajte Internet worm

WSP (Web Space Provider) - Kompanija koja ima server i prodaje uslugu iznajmljivanja prostora na hard disku tog servera. U okviru usluge imate mogucnost korišćenja e-mail servisa, ftp-a...

WSP (Wireless Session Protocol) - protokol koji se koristi za pristup wap stranici.

WWW - Pogledajte "World Wide Web.

X

X.400 - Nezgrapn poštanski standard koji je blagoslovio ITU. Konkuriše SMTP standardu za e poštu. **X.500** - Standard za adresare elektronske pošte. Nije tako rogobatan kao X.400, pa se korisnici Interneta njime ponekad služe.

XHTML - XHTML 1.0 je prvi korak prema modularnom i proširivom web-u baziranom na XML (Extensible Markup Language). To je most za web dizajnere prema web-u budućnosti, dok je istovremeno usklađan s današnjim HTML 4 pretraživačima. Puno je nalik HTML 4, s nekoliko značajnih razlika. Zato, ako dobro poznajete HTML 4, lako ćete naučiti i XHTML 1.0.

XML (eXtensible Markup Language - rastegljivi jezik za označavanje) - XML je na prvom mestu tehnologija. Nakon toga dolazi definicija da je XML jezik mada je XML manje jezik a više konvencija za kodiranje kao što su HTML i CDF. Detaljna specifikacija XML-a je data na www.w3.org i svakako je vredi pročitati

Xmodem - Protokol za slanje datoteka izmedju računara; sledeci izbor posle Zmodema.

XON/XOFF - Jedan od načina da vaš računar kaže: "čekaj malo!", kada mu podaci stižu prebrzo; drugi način se obično naziva "hardverska kontrola prenosa".

XXX - Ovo je oznaka koja je "nastala" na Internetu, tačnije, na mrezi se ubedljivo najviše koristila. Označava erotski ili pornografski sadržaj. Najčešće se koristi u frazama "XXX Pictures", "XXX Sites",... U pitanju su veoma traženi sajtovi, ali reklamiranje na njima se odvija odvojeno od klasičnog Internet reklamiranja, jer su retke kompanije koje postavljaju reklamu na sajtove sa ovakvim sadržajem.

Y

Yellow Pages (Žute stranice) - Web sajtovi koji služe za pretraživanje baze poslova i svih delatnosti vezanih za poslovanje i finansije. Ovakvi sajtovi se uslovno mogu svrstati u specijalizovane pretraživače. Veoma su popularni, jer tema pronalazjenja posla na Internetu postaje svakim danom sve aktuelnija.

Z

Zip - Često ćete naići na Internetu na natpis "*.zip". Ovo se naročito često pojavljuje kod download sajtova. To znači, da je datoteka komprimovana programom PKZIP, WinZip ili sličnim, kada skinete tako "upakovan" program sa mreže, morate ga "otpakovati" da biste ga instalirali ili startovali. Ovo se obavlja WinZip-om, PKUNZIP-om ili nekim sličnim programom.

Zmodem - Protokol za slanje datoteka između računara; jedan od najboljih, ako ga možete naći.

Zone (zona) - Poslednji deo naziva računara domaćina na Internetu. Ako se zona sastoji od dva slova, onda je to oznaka zemlje u kojoj se nalazi organizacija vlasnica računara. Ako se zona sastoji od tri slova, ona označavaju tip organizacije koja kontrolise računar.

@ (at, at sign, ape, cabbage, cat, commercial at, cyclone, each, monkey, snail, rose, strudel, vortex, whorl, whirlpool...) - Znak iz ACSII kodnog rasporeda koji se referencira sa brojem 64; primjenjuje se u pisanju adresa elektronske pošte tako sto deli ime korisnika od domena na kojeom ima otvoren nalog. Na PC-u se poziva kombinacijom Alt Gr +Q, na Mac-u Alt+Shift+1..

0-9

[404](#) - URL nije nađen na traženom mestu.

[56k Line](#) - Digitalna telefonska linija koja je u stanju preneti 56.000 bita na sekundu (bps). Na toj brzini prenosa, 1 Mb može se preneti za oko 3 minuta. TO je 4 puta brže od modema 14.400 bps.